

DARBININKAS

Vol. LXX, Nr. 48
Cruodžio - December 6, 1985

Pentadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11907

30 centų

Savaitės įvykiai

Prezidentas pasikabina prie 5 val. pasikalbėjimuose su Sov. S-gos gen. sekretorium Gorvačiovu, bet nuomonių skirtumai pagrindinius klausimus liko neišspręsti. Buvo susitarta, kad Gorbačiovas aplankys JAV 1986 m., o prezidentas Reagan — Sov. S-gą 1987 m. Be to, buvo pasirašyta eilė mažareikšmių susitarimų, kaip kultūrinių ir mokslinių pasikeitimų, oro saugumo šiaurinio Pacifiko srity, civilinio oro susisiekimo tarp JAV ir Sov. S-gos atnaujinimo, konsulatų Kijeve ir New Yorke įsteigimo, bendradarbiavimo magnetinės fuzijos tyrimuose ir aplinkos apsaugoj.

Šiaurinės Airijos protestantai įnišę dėl Britanijos susitarimo su Airija šiaurinei Airijai tvarkyti, surengė milžiniškas demonstracijas prieš susitarimą ir apstumdė į Belfastą atvykusį Britanijos saugumo sekretorių Šiaurinei Airijai.

Per Etiopijos vyriausybės vykdinimą išvesti pamiestų perkeldinimą ir šio bado pamiestų sričių žuvo iki 100,000 žmonių.

Libijos šalininko palestiniečio Abu Nidal grupės teroristai pagrobė iš Atėnų į Kairą skendantį Egipto keleivinį lėktuvą su 120 keleivių ir privertė jį skristi į Maltą. Čia jie pradėjo kviesti į galvą žudyti amerikiečius ir žyduos keleivius. Iš Egipto atskleidė specialaus dalinio kariariai puolė lėktuve esančius teroristus, kurių vienas buvo sužeistas ir paimtas į nelaisvę. Kitais teroristai ir apie 60 keleivių žuvo per saugumą ir lėktuve kilusį gaisrą.

JAV pasirašė sutartį su Seychelles salų vyriausybe dėl satelitų sekimo stoties delmesinio laikymo Make saloj. JAV per metus sumoka 2.5 mil. dol. nuomos.

Irano ajetolius Ruhollah Khomeini įpėdiniu buvęs kirtas ajetola Hussein Ali Montazeri.

Vakarų Vokietijoje teroristų išsprogdytas sprogmenų prikrautas automobilis prie Frankfurto esančiam amerikiečių apsigalvimo centre sužeidė 34 žmones.

Popiežius Jonas Paulius II, atidarydamas pasaulio vyskupų sinodą Vatikano II tarybos nutarimam apzvelgti, paragino vyskupus būti atvirami naujom Katalikų Bažnyčios misijos idėjom.

NYT/CBS vykdytas žmonių apklausinėjimas parodė, kad dauguma jų: popiežių Joną Paulių II laiko visų žmonių, o ne tik laikymo vadovu, kad pritaria gimimų kontrolei, kad palankiai žiūri į moterų šventimų kunigais ir į kunigų vedybas.

Po penkerių metų pertraukos grupė bandykų sutiko labai ir Kanados bankų sutiko labai ir žemais procentais paskolinti 20 m. 400 mil. dol. Amerikos ir Kanados javam pirkti.

Romos vyskupo, kuriuo yra pats popiežius, pavaduotojas vyskupas Clemente Riba perdavė dviem kardinolų kolegijoms nariam tūkstančių žmonių pasirašytą peticiją, prašančią, kad vyskupų peticija nutartų prašyti Dievo ir žydu atleidimo už per šimtmečius krikščionių vykdytas žydu žudynes ir jų persekiojimą.

JAV susitarė su Ghana pasi-keisti šnipais: JAV atidavė čia už šnipinėjimą Ghana 20 m. kalėjimo bausmę nubautą jos pilietį Michael Agboateng su savo piliečių, dirbusius JAV ambasadoje ir apkaltintus šnipinėjimu JAV.

BIJOSI KALĖDŲ EGLUTĖS

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 66

DAR DĖL PREL. K. OLŠAUSKIO TEISMO

VYRIAUSIAM LIETUVOS PROKURORUI

Nuorašai: Lietuvos Vyskupams ir Valdytojams;

RRT įgaliojiniui Petriui Anilioniui;

Saugumo komiteto pirmininkui;

Kun. Antano Viliaus, Joniško bažnyčios altarištos, gim. 1909.IV.21 gyv. Joniškis Tarybų 2 c.

PAREIŠKIMAS

1974 m. Šiaulių miesto ir rajono prokuroras Leonavičius man tvirtino, kad prokuroras prižiūri ir budi, kaip vykdomi įstatymai. Įstatymai gi draudžia šmeižtą, melą. Už tuos veiksmus baudžia.

Tai turėdama galvoje, kreipiuorą į vyriausiąjį Lietuvos Prokurorą, prašydamas atkreipti dėmesį į šiuos dalykus: "Lietuvos Tarybinėje enciklopedijoje", Vilnius 1981 m., VIII t. 319 p. parašyta: "Už meiluzės nužudymą prel. Konstantinas Olšauskis 1929 m. nuteistas penkiems metams kalėti. 1931 m. amnestuotas".

Pagal knygą J. Kauneckis "Prelatas Olšauskis", Vilnius 1962 paruoštas filmas "Devyni nuopolio ratai". Minėtis enciklopedijos ir knygos leidėjas būty nedovanotina gėda, jei jie nežino, kad prelato K. Olšauskio byla buvo ne kriminalinė, o politinė. Juk prelato K. Olšauskis nuteistas be jokių nusikaltimų įrodymų. Tai pripažinti būvęs ministras Žilinskas; aukščiausiojo teismo pirmininkas Grigaitis ir teismo patarėjai, kad jie nuteisė prelato K. Olšauskį be jokių nusikaltimo įrodymų.

Jis nuteistas pagal jam ir Katalikų Bažnyčiai priešiškos spaudos sukeltą psichozę, kuriai pritarė tuometinė valdžia.

Tai bjaurus ir nedovanotinas šmeižtas, klaidinantis ir gadinantis visuomenę, o ypač jaunikus. Dėl to prašau ir naikalau-ruj teisės, teisybės bei teisingumo vardu įpareigoti atitinkamas instancijas išbraukti iš enciklopedijos minėtą žinutę, uždrausti demonstruoti sukurtą filmą ir išimti iš apyvartos minėtą knygą ir teismo prelatą K. Olšauskį, atitaisyti teismo, knygos bei filmo padarytą moralinę žalą. Tokios knygos ir filmai turėtų būti tikrai garbės nedaro.

Jūs, kaip įstatymų saugotojas, turite budėti, kad tarybų valdžios premtis nebūtų žeminamas tokiomis knygomis ir filmais. Istorija tokių dalykų nedovanos".

1984.X.25

Triukšmas dėl Kalėdų eglutės

Alytus. 1984 m. Šv. Kalėdoms II Alytaus bažnyčios šventoriuje buvo ruošiamas kalėdinė eglutė. Renginys nors ne pirmi metai kaip ruošiamas, nepatiko miestui valdžiai. Alytaus miesto vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojo Lautenė pabrėžė kun. P. Račiūnui šaukė: "Tarybų valdžia galinga! Mes pirmieji turime, susitvarkysime!" Galiausiai valdžios pareigūnai sutiko leisti ruošti bažnyčioje kalėdinę eglutę.

Tą dieną, kai vyko šventė, Alytaus miesto mokiniams buvo daromi įvairiausi triukšmai: mokyklose buvo rengiami įvairūs renginiai, mokiniai iki vakaro buvo išlaikyti mokyklose, buvo grasinama neiti į bažnyčioje

organizuojamą eglutę.

Nežiūrint trukdymų, vaikų ir jaunimo prisirinko keletas tūkstančių. Nemaža jų dalis ėjo išpaiginties ir priėmė šv. Komuni-

ją. Tuo laiku, kai vyko pats renginys, iš kiekvienos mokyklos į bažnyčią buvo atsiųsta po kelis mokytojus sekti savo mokyklos mokinius. Saugumo ir civiliai apsirėngę milicijos darbuotojai nuo renginio pradžios iki jo pabaigos budėjo šventoriuje.

1985 vasario 14 administracinė Liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto: pirmininkas — B. Butvilienė, sekretorius — J. Lelienė, nariai — J. Smilčienė, A. Petraitienė, A. Ivanauškas, išnagrinėjusi viešame posėdyje administracinę bylą Nr. 124, nutarė, kad kun. Antano, 1984 gruodžio 15 ar 18 (neįskaitoma, nors iš tikrųjų tai įvyko gruodžio 26) Alytaus bažnyčios šventoriuje surengtą ikimokyklinio amžiaus vaikams Kalėdų eglutę ir tuo sukėlė triukšmą ir pažeidė viešąją tvarką.

Tuo būdu pažeidė Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo įsaką 1966.5.12. Vadovaudamasi Administracinę baudų skyrimo ir išieškojimo nuostatais, patvirtintais Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo 1962 m. sausio 19 d. Įsaku, komisija nutaria: skirti kun.

Gražuliui Antanui, Antano, administracinę nuobaudą 50 rub.

Kimba dėl automobilio

Alytus. 1985 sausio 14 Alytaus miesto ir rajono autoinspekcijos darbuotojai atvyko į II Alytaus bažnyčios kleboniją ir pareiškė, kad klebono kun. Račiūnui automatinai "Niva" vakar, t.y., sausio 13 prie parduotuvės "Zuvintas" buvo padaryta avarija. Kartu su autoinspekcijos darbuotojais išsiaiškintiui į autoinspekciją važiuoju jaunuolis Petras Gražulis. Jam buvo pareiškinta, kad reikia važiuoti į vidaus reikalų skyrių.

Suvedė sąskaitas

Alytus. VRS teismo pirmininkas P. Gražulį nubaudė dešimčia parų už tariamą chuliganizmą. Tokiu būdu saugumo darbuotojai suvedė sąskaitas su jaunuoliu P. Gražuliui, nes jis rinko parašus už ligonius — Alfonsą Svarinską, Sigitą Tamkevičių, Joną-Kastytį Matulionį ir jaunuolį Romą Žemaitį.

Atėmė laiškus, vežamus kaliniams

Leipalingis (Lazdijų rajonas). Respublikos Prokuroras Pil. Roberto Grigo, Antano s., gyv. Lazdijų raj., Leipalingyje, Naujosios 13.

(nukelta 2 psl.)

MIRĖ DIPLOMATAS DR. ALBERTAS GERUTIS

Šveicarijoje Berno mieste gruodžio 1 mirė dr. Albertas Gerutis, Lietuvos diplomatas ir žurnalistas.

Velionis buvo gimęs 1905 liepos 21 Rygoje. Lietuvių pradžios mokyklą lankė Rygoje progimnaziją Samaroje, 1918 grįžo į Rygą, gimnaziją baigė 1924. Rygoje veikė lietuviškos organizacijose, redagavo Rygos Balso vidaus skyrių. 1924 išsikėlė į Kauną, kur studijavo teisę Lietuvos universitete, daug rašė lietuviškoje spaudoje. 1928 rudenį išsikėlė į Berlyną, kur buvo Lietuvos Aido korespondentas ir studijavo Berlyno universitete. 1932 pasitraukė iš tarnybos ir išvyko į Šveicariją, įstojo į Berno universitetą, kur 1933 gavo daktaro laipsnį.

1933 buvo paskirtas Klaipėdos krašto gubernatūros spaudos patarėjas. Daug rašė lietuviškoje

spaudoje, dalyvavo visuomeniniame gyvenime, buvo vienas iš Prekybos instituto steigėjų. 1936 įstojo į užsienio reikalų ministeriją, kur dirbo tarptautinių organizacijų skyriuje; 1937 paskirtas Lietuvos delegacijos prie Tautų Sąjungos sekretoriumi. Dėl karo paskirtas Tautų Sąjungai, 1940 paskirtas pasiuntinys patarėju Berne. Daug rašė lietuviškoje spaudoje ir šveicarų spaudoje rašė Lietuvos reikalais.

1947 - 54 dirbo šveicarų prekybos firmoje. Dalyvavo lietuvių diplomatinėje veikloje, po dr. J. Šaulio mirties 1948 buvo paskirtas jo vietoje. Nuo 1954 perėjo į aktyvią diplomatinę tarnybą — paskirtas pasiuntinys patarėjas ryšiam su V. Vokietijos valdžios ištaigomis palaikyti. 1969 suredagavo angliską leidinį "Lithuania 700 years".

AMERIKOS VYSKUPAI UŽ OKUPUOTĄ LIETUVĄ

Jungtinių Amerikos Valstybių Vyskupų Konferencija generalinėje asamblėjoje priėmė atskirą rezoliuciją, kurioje kviečia sovietinę vyriausybę pripažinti Lietuvos katalikų religines teises ir grąžinti Klaipėdos "Taikos Karalienės" bažnyčią.

Rezoliuciją pasiūlė lietuvių išsivijusių vyskupus Paulius Baltakis, OFM, kuris yra pilnateisis Amerikos Vyskupų Konferencijos narys.

Rezoliucijoje Amerikos vyskupai rašo: Mes protestuojame prieš besitęsiantį neteisingumą Lietuvoje ir kviečiame sovietinę vyriausybę laikytis Helsinkio nutarimų, kurie garantuoja lietuvių tautai teisę laisvai praktikuoti savo tikėjimą.

Toliau Jungtinių Amerikos

Valstybių vyskupai prašo, kad sovietiai nelegaliai atimtą Klaipėdos "Taikos Karalienės" bažnyčią grąžintų tikintiesiems iki 1987 metų, kai visa lietuvių tauta minės krikščionybės įvedimo Lietuvoje 600 metų sukaktį.

Vysk. P. Baltakis, supažindindamas su rezoliucija Amerikos Vyskupų Konferencijos asamblėją, kad visame pasaulyje pareiškimus, reikalaujančius grąžinti koncertų salę paverstą katalikų bažnyčią, yra pasirašę daugiau kaip 25 milijonai žmonių.

Sovietai Lietuvoje yra uždraudę, tęsė vysk. P. Baltakis, bet kitą Bažnyčios palavimą, svietimo, socialinės pagalbos ir spaudos veikloje, yra uždareję vienuolynus ir įkalinę uolius Bažnyčios vadovus.

Rezoliucijos klausimu taip pat kalbėjo Oklahoma City arkivyskupas Karolis Salatka. Jis pažymėjo, kad jei sovietai pajęgtų nutildyti Bažnyčią, jie sužlugdytų stipriausią dvasinio pasipriešinimo jėgą Lietuvoje.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, amerikiečiam vyskupam prisistatė kaip vyskupas, kurio paskirtis — būti bebalsės tautos balsu.

POPIEŽIAUS PALAIMINIMAS LIETUVIŠKAI ANTOLOGIJAI

Rašytojas Alfonsas Sešplaukis "Tyruolis, kazimierinis grožinės literatūros antologijos "Vainikas, kryžius, antelija" redaktorius, kreipėsi į popiežių Joną Paulių II, prašydamas ypatingo apaštalinio palaiminimo sau ir visiems autoriams.

A. Tyruolis iš Vatikano gavo lietuvišką ranka parašytą palaiminimo tekstą: "Šviesiausias ponas (Šv. Tėvas Jonas Paulius II) apaštalinį palaiminimą suteikia iš Vatikano Rūmų 1985 m. spalio 23 d."

Palaiminimo kopija gauta per vysk. P. Baltakį, OFM.

ukrainiečiais, latviais, estais ir kitais.

Kreipiamės į laisvę mylinčius lietuvius ir skatiname rašyti laiškus savo senatoriams ir kongresmanams, kad kongresas šį įvykį iširtų. Ukrainiečiai, latviai, estai jau tos akcijos imasi pat turime įsijungti. Tuo reikalu rašykime laiškus ir siųskime telegramas senatoriams ir kongresmanams. Laiškams pavyzdžių galimas gauti Amer. Lietuvių Tarybos centro būstinėje, 2606 W. W. 63rd Street, Chicago, IL 6.629, tel. 778-6900.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

Simas Kudirka liudija JAV kongrese lapkričio 7 apie ukrainiečio Miroslav Medvid pabėgimą nuo sovietinio laivo. Šalia jo Arkadi Shevchenko ir ukrainietė vertėja Irene Patoch. Nuotr. Daivos Kezienės

VEL PUOLA KUNIGUS

Vakarų pasiekė žinia, kad rugpjūčio 22 Lietuvos tikinčiųjų bandytu nužudyti buvusį Bivonių Paskui visi skubiai nuvažiavo.

Likęs kunigas vienas bandė gelbėtis, trynė kietas rankas ir kojas į medį. Kiek atsikalavęs, nusliaužė iki kelio. Šaukėsi pagalbos, bet mašinos važiuo ir nesustojė. Tačiau po kurio laiko važiuo vienos parapietės sūnus motociklu su ja, ir jie, pastebėję kunigą, tuoj sustojė. Jie paėmė kunigą ir nuvežė į miliciją. Milicija nedėjo didelį pastangų surasti kaltininkų.

Miške bandė surasti švenčiausią, bet nesurado. Liudininkai matė nutrintą medį, į kurį kunigas trynė rankas, bandydamas jas atpalaiduoti.

Kun. P. Račiūnui šaukė: "Tarybų valdžia galinga! Mes pirmieji turime, susitvarkysime!" Galiausiai valdžios pareigūnai sutiko leisti ruošti bažnyčioje kalėdinę eglutę.

Patikimi šaltiniai praneša, kad rugpjūčio 22 naktį pas Krokialaukio kleboną kun. Stakėną atvyko dvi moterys, kurios prašė greitai su jom taksi važiuoti pas ligonę. Nors klebonas ką tik buvo aplankęs ligonę, jos įrodinėjo, kad ji turinti dar ką pasakyti. Klebono seserė, jo šeimininkei protestuojant, jis visvien išvyko, nes anot pačio klebono, — "jo kaip kunigo pareiga".

Pakeliui taksi sustojė ir jį jįlipo du vyrai. Nors kunigas sakė, kad nepatogu priimti daugelį keleivių nei veža švenčiausią, vyrai nekreipė dėmesio. Kiek pavaziavus, taksi miške sustojė. Vyrai tada ištraukė kunigą iš automobilio, surišo rankas už nugaros ir kojas guminiem virvėm, burną užkimo kojine ir jį tempė tolyn į ba-

lą. Gerokai patempus, taksi važiavo paskak "gama", ir taip ruotoja kunigą neįtemptą į balą. Paskui visi skubiai nuvažiavo.

LIC

DARBININKA 70 METŲ SUKAKTIES PROGA SVEIKINA

Amerikos lietuvių R. K. Moterų Sąjungos delegatės, susirinkusios Grand Rapids, Mich., sveikina Darbininką 70-ųjų gyvavimo metų proga ir su geriausia linkėjimais siunčia 50 dol. auką.
JULIA MACK, seimo pirm.
DALE MURRAY, seimo sekr.

Lietuvos vyčių Newarko, New Jersey, 29-ta kuopa sveikina Darbininko redakciją ir administraciją jų veiklos 70-ties metų sukakties proga ir linki sėkmės bei išvermės tęsiant tautinių tradicijų ir kultūros puoselejimo darbus. Prideda 70 dol.
VALDYBA IR NARIAI

Lietuvos vyčių 152 kuopa, Riverhead, N.Y., 70 metų sukakties proga sveikina Darbininką ir linki visokeriopos sėkmės ateityje. Skiria 50 dol. auką.

Darbininkas už sveikinimus ir aukas dėkoja.

Savaitės įvykiai

Per Hondure vykusius prezidento rinkimus valdančios Liberalų partijos kandidatai surinko daugiausia balsų ir pagal rinkimų nuostatus prezidentu turėtų tapti tos partijos daugiausia balsų gavęs kandidatas Jose Azcona Hoyo, bet opozicinė Tautinė partija tokia rinkimų tvarka yra labai nepatenkinta, nes jos kandidatas Rafael Leonardo Callejas yra surinkęs daugiau balsų už Hoyo.

Paskutiniu metu padidėjo JAV veikusiu svetimų valstybių šnipų išaiškinimų: karo laivyne buvo susektas šnipinėjimu Izraeliui kontržvalgybos analizuotojas Jonathan Jay Pollard ir jo žmona Anne L. Henderson-Pollard; pasitraukęs į pensiją CIA analizuotojas Larry Wu-Tai Chin apkaltintas šnipinėjimu Kinijai, o buv. Valstybės saugumo agentūros susižinojimo specialistas Ronald W. Pelton buvo apkaltintas šnipinėjimu Sov. Sąj. ai.

Sov. S-gos komunistų partijos politbiuras, siekdamas pagyventi nuolat negaliojantį krašto ūkį, sujungė penkias žemės ūkio reikalais besirūpinančias ministerijas (žemės ūkio, vaisių ir daržovių pramonės, žemės ūkio konstrukcijos, mėsos ir pieno produktų ir maisto pramonės) į vieną milžinišką Agro-industriinio komplekso valstybės komitetą, kurio vadovu buvo paskirtas Gorbačiovo patikėtinis pirmasis ministro pirmininko pavaduotojas Vsevolod S. Muravčikovs.

Nežinomi Libano teroristai nušovė maronitų vyskupo pavaduotoją Bulos Jreiss as-Sahalamy ir jo giminaitį prie jų namų.

Sov. S-gos komunistų partijos politbiuras pareiškė, kad prezidento Reagan ir gen. sekretoriaus Gorbačiovo susitikimas yra didelės reikšmės tarptautiniams ir psichologiniams klimato pagerinimui.

Metropolitais Filaretas, New Yorko ir Rytinės Amerikos arkivyskupas ir rusų ortodoksų Bažnyčios už Rusijos ribų priėmęs, mirė Manhatane, turėdamas 82 m.

DAIL. PAULIUS AUGIUS 25 metai nuo jo mirties

Chicagoje 1960 gruodžio 7 mirė dailininkas grafikas Paulius Augius - Augustinavičius, įvairių knygų iliustratorius, sukūręs grafikos darbų ciklą - Žemaitijos simfoniją.

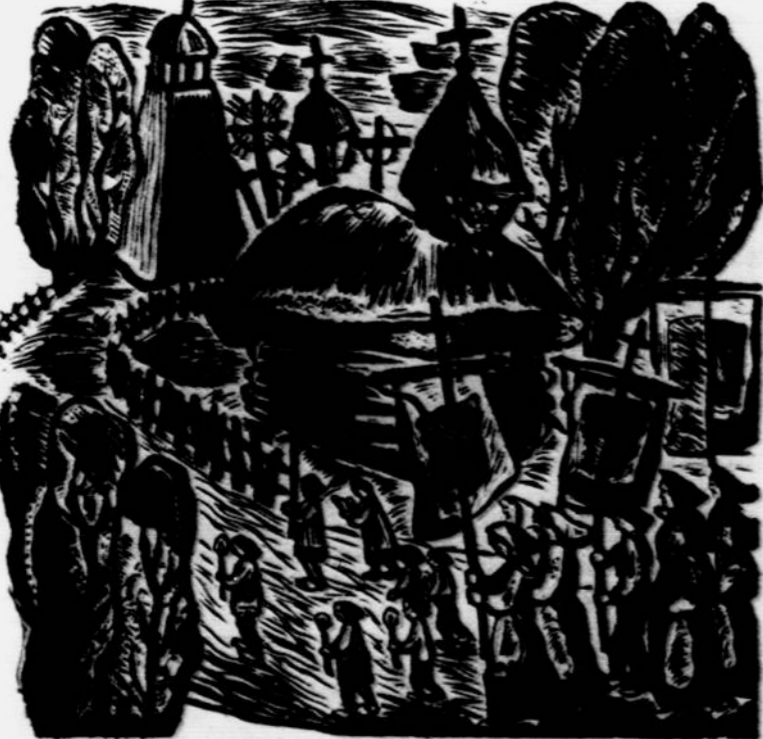
Buvo gimęs 1909 rugsejo 2 Žemaičių Kalvarijoje. Mokėsi Telšių gimnazijoje, 1935 baigė Kauno meno mokyklą, dar studijas gilinó Parizyje ir ten baigė dvi mokyklas.

Aktyviai reikšėsi lietuvių dailėje, nuo 1933 buvo jaunųjų meno kolektyvo narys Forma, nuo 1935 Lietuvos dailės instituto narys, nuo 1934 dalyvavo parodose Lietuvoje ir užsienyje. Karo metu su šeima buvo pasitraukęs į Vokietiją, apie 1949

atvyko į Ameriką, apsigyveno Chicagoje.

Medžio raiziniams iliustravo Žemaitės Petrą Kurmielį - 1936, M. Valančiaus Žemaičių vestuves - 1937, S. Neris Zalčio pasaką - 1947, sukurdamas net 100 iliustracijų. Spalvotomis iliustracijomis iliustravo Pupos pasaką - 1947; sukūrė Žemaitijos simfoniją, kur pavaizdavo Žemaičių Kalvarijos atlaidus. 1938 gavo valstybinę premiją.

Vienas iš paskutinių darbų buvo V. Mačernio Poezijos iliustravimas. Knyga pasirodė po jo mirties 1961. Jo monografija išleista 1967, kur dail. T. Valius aprašo jo gyvenimą, o dail. A. Kurauskas nagrinėja jo kūrybą.

Dail. Paulius Augius - Žemaičių Kalvarija, medžio raiziny, sukurtas 1938.

IŠ OKUPOOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Vilniaus inžinierinio ir savandens ūkio projektavimo instituto specialistai sudarė atlasą, kuris skirtas kolchozams ir tarybiniam ūkiams, savo teritorijoje tiesiantiems nedidelius vidinius kelius. Mokslininkai pateikė keliasdešimt tokių kaimo kelių pavyzdžių.

— Miniatiūrinę įvairių amžių burliavių flotiliją galima pamatyti Klaipėdos jūrų muziejuje-akvariume. Tai Latvijos nusipelnusio meno veikėjo, Rygos kino studijos dailininko V. Šildknechto burliavių modelių ir tapųbos darbų paroda. Ekspozicijoje galima pamatyti pagal seną

jūreivių tradiciją buteliuose sukonstruotus laivų modelius. Nuolatinėi ekspozicijai dailininkas sukūrė keliasdešimt burliavių modelių.

— Palangoje, vasaros estradoje, vyko estradinės muzikos festivalis "Baltijos jaunystė - 85". Ši tradicinė muzikos šventė truko dvi savaites. Joje dalyvavo Lietuvos estradinės muzikos kolektyvai ir svečiai iš kitų respublikų. Palangos miesto vykdomojo komiteto įsteigtą pagrindinį festivalio prizą pelnė Vytauto Kemagio vadovaujamas ansamblis.

S.L.K.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

PARAIŠKIMAS

Šių metų spalio 12 turėjau išskirti iš sostinės aerouosto reisui Vilnius-Novosibirskas. Kontrolės punkte mane sulaukė milicijos ir saugumo darbuotojai, padarė asmeninę ir rankinio bagažo kratą. Jos metu pareigūnai neaptiko nieko, ką draudžia pervežti oro laivyno taisyklės. Vietoj atsiprašymo neprisistatęs civilis pareiškė konfiskuojąs laiškus, adresuotus:

618801 Pėmės sritis, Čusovkos rajonas, Polovinka, VS 389/39 kun. Sigitui Tamkevičiui;

618801 Pėmės sritis, Čusovkos rajonas, Polovinka, VS 389/36, kun. Alfonsui Svarinskui;

431200 Mordovijos ATSR, Tengushevo rajonas, Baraševs, ZZ 3853-4, Jadvygai Bieliauskieniui.

Šiems žmonėms aš kartu su didele lietuvių tautos dalimi esu dėkingas už gerą pasėdą širdyje. Neteko girdėti, kad rašyti laiškus politiniams kaliniams oficialiai būtų uždrausta.

Atsakdami į protestus, krečėjai paskelbė, kad laiškas esą turi būti siunčiamas iš ten, kur jis parašytas... Kadangi 54 Konstitucijos straipsnis, garantuojantis susirašinėjimo slaptumą, iki šiol nėra atšauktas, prašau paaiškinti, kokiu juridiniu pagrindu vyksta grubus pareigūnų savivalavimas.

1984 m. spalio mėn. 15 d.

R. Grigas

Tardo dėl laišku kaliniams

1984 gruodžio 24 R. Grigas gavo raštišką kvietimą pas Lazdijų rajono prokurorą Žiautį. Kviečiamajam neatvykus, gru-

Akademiko Sacharovo žmona

Jelena Bonner pareiškė, kad jai buvo leista išvykti į užsienį gydytis tik raštu pasižadėjus nekaltinti su užsienio korespondentais, nes kitaip jai nebūtų leista grįžti. Be to, ir pats Sacharovas turėjo nutraukti bado streiką ir ataukti savo pasitraukimą iš Sov. S-gos Mokslų akademijos.

(Bus daugiau)

BALYS PAVABALYS

IŠ TŲ ŠIAUDŲ NEBUS GRŪDŲ

Valio naujam sovietų curui:
Jis gimęs taikai, o ne karui!
Nors ir žuėris, bet nebausis
(Velnioj jau stalinus visus!)

Net prezidentui šio krašto
Jisai atrode kito masto.
Tas ne Brežnevus ar kiti,
Tiesiog iš pragaro spirti.

Taip intymiai abu kalbėjo,
Kad sužibėjo net garbė jo.
Žitėk, žmogau, koks tai žmogus:
Net savo priešams mandagus.

Deja, žmogau, tas mandagumas
Tik propagandai skirtas dūmas.
O propagandos mašina
Labai išgėvėtas ir sena:

Nors ir naujai kas dieną mala,
Bet vis tą patį senų melą.
Joks Gorbačiovo blizgesys
Jis niekada nesutaisys.

VALDAS C. DUOBA, lietuvių advokatas, 357 Larkfield Road, East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3748. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2871. New Yorko ofisas Lino patalpose: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 718 441 - 2811.

DARBININKO ADMINISTRACIJOJ, 341 Highland Blvd., galima įeityti lietuviškų ir angliškų knygų apie Lietuvą, pokštelių, sveikinimo kortelių, gitaro, baltinukų, juostų, įvairių suvenyrų.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prio Forest P-way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visoje miesto dalyse. Tel. 298 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Telzeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 428 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paslaugos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

KENFIELD FUNERAL HOMES — Beach Memorial Chapel, 201 Corey Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706. 813 360 - 6577. Pasadena Memorial Chapel, 200 Pasadena Ave. S., St. Petersburg, FL 33707. 813 345-6393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigai kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS DELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6446. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Redžionas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkli ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, aukso ir sidabro. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM. 90.5 Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Melius, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753 - 7232.

NEW JERSEY, NEW YORK, CONNECTICUT. — "Lietuvos Atsiminimai", ketvirtad. nuo 7 iki 8 val. vak. iš WNYM 1330 AM. Sekmad. 1:05 - 3 val. popiet iš WSOU 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Direkt., 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11384. Tel. 718 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

86-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSU VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir seštadieniais.

SKAMBINTI: (718) 441 - 0909
Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDONIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS

Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITŲ KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL: 718 789 - 3300

DARBININKAS
The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office 718 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360
Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

ISSN 0011-6637

Redakcija REDAKCINE KOMISIJA

Lietuviška spauda kviečia visus

JAV LB Kultūros taryba paskelbė, kad gruodžio mėnuo skiriamas lietuviškai spaudai. Labai patogus mėnuo: baigiamas metus, tai labai svarbu apžvelgti padėtį ir išryškinti pagrindinius mūsų gyvenimo veiksnius. Be jokios abejonės, tai mūsų spauda! Esame su ja apsipratę ir negalvojame, ką ji mums reiškia. Net nuobodžiai nusiziovaujame išgirde, kad vėl skelbiamas vasaris.

Tik pagalvokime, juk dabartinė mūsų spauda palaiko mūsų tautinę gyvybę ir ją gyvybę išreiškia. Spauda apžvelgia visus mūsų gyvenimo klausimus. Ji panaši į tą ant laivo denio budintį jūrininką, kuris pastebi pavojus ir tuoj išpūcia laivo įgulą, kad reikia reaguoti. Ji primena veiksniam įvairius reikalus, išryškina jų svarbą. Ir tai ji atlieka labai efektingai, vienaip ar kitaip nuteikdama žmones.

Spauda ryškina mūsų tautinius interesus ir mus labiau sucementuoja, išryškina lietuvius patriotas, kurie savo pavyzdžiu veikia bendruomenę.

Tikrai spauda yra mūsų jėga ir pasididžiavimas. Ir tose sąlygose, be valstybės paramos, savo sumanumu esame sukūrę tokią didelę ir įvairią spaudą, todėl ir reikia ją išlaikyti.

Spauda mus, ir informuoja apie lietuvišką draugiją, kolonijų, parapijų ir lietuviškų bankų, kredito unių veiklą. Sėdėdami kambarje, mes apžvelgiame visą lietuvišką gyvenimą.

Spauda ir yra mūsų lietuviškojo gyvenimo pulsas.

Kad tas svarbus veiksnys būtų ir toliau veiksmingas, jis reikalauja paramos. Taip yra, šiandien net dideli Amerikos laikraščiai neišsilaiko ir bankrutuoja. Tai ką bekalbėti apie mažus etninių grupių laikraščius. Jų padėtis yra dar sunkesnė.

Paskutiniu laiku nuolat kyla popieriaus kainos, kyla ir darbas. Svarbiausia, kad atėjo lai-

kas pakeisti spausdinimo mašiną. Senosios nusidėjęs, jų ir pataisyti nebuvo galima, nes fabrikai nebegamino dalių. Spaudai reikia pereiti į naujas rinkimo sistemas, ofsetinį spausdinimo procesą. Tai pareikalauja savo pinigų. Reikia parengti ir naujus žmones tom mašinom valdyti.

Kiti sako, kad lietuviškų laikraščių esą per daug. Nieko nėra per daug, kai rūpinamasi savo tautos gerove ir jos ateitimi. Reikia kuo daugiau balsų, kurie šauktų — laisvės, laisvės! Anksčiau buvo kur kas daugiau lietuviškų laikraščių. Jau bus kokia 30 metų, kai nusistovėjo ta padėtis, kaip išeina mums gerai žinomi laikraščiai. Tad ir verta ir prasminga juos išlaikyti ir paremti.

Mūsų parama gali būti dvejopa: surasti prenumeratorių ir surasti aukų.

Prenumeratoriai labiausiai rūpi, nes senieji skaitytojai išmiršta. Juos turi pakeisti nauji. Tai kiekvienas surastas naujas skaitytojas laikraščiui yra didelė dovana. Nepatingėkime ir savo aplinkoje suraskime skaitytojų savo pamėgtim laikraščiam. Šiuo atveju prašome surasti Darbininkui naujų skaitytojų.

Laikraščiai laukia ir aukų. Suraskime aukotojų, pridėkime auką prie prenumeratorio mokesčio. Tegu paaukoja ir organizacijos, kurios visada naudojasi spaudos patarnavimais.

Lietuviška spauda gyvuoja per 100 metų. Ji atliko labai svarbų vaidmenį. Ji buvo pagrindinis veiksnys mūsų tautiniame atbudime, paskui ji vedė į nepriklausomybę, ryškino mūsų tautos paskirtį ir okupacijų metais palaikė mūsų patriotizmą ir vėl būrė naujiem uždaviniams. Okupuotoje Lietuvoje nėra spaudos laisvės, ten rašoma tik tai, ką įsako partija, kas naudinga okupantui. Todėl mes, gyvendami laisvėje, turime atremti

Prezidentas Reaganas 8. m. rugpjūčio 17 pasirašė Kongreso priimtą Užsienio reikalų autorizacijos aktą, kuris jo parašu tapo įstatymu. Tarp daugelio kitų dalykų, vienas šio įstatymo skyrius išreiškia Amerikos Jungtinių Valstybių oficialų nusistatymą Jaltos susitarimų atžvilgiu. Štai jo pilnas tekstas:

Viešasis įstatymas 99-83, 803 Skyrius: Nusistatymas dėl Jaltos susitarimų taikymo

(a) Konstatavimai. — Kongresas randa, kad—

(1) Antrojo pasaulinio karo metu Jungtinių Valstybių, Britanijos ir Sovietų Sąjungos atstovai dalyvavo sudarant susitarimus, kurie lietė kitas Europos tautas ir valstybes;

(2) Sovietų Sąjunga nesilaikė 1945 Jaltos susitarime priimtų įsipareigojimų garantuoti laisvus rinkimus susitarimo liečiamuose kraštuose, ypač pažado "kaip galima greičiau laisvais rinkimais sudaryti vykdomąjį susitarimą, įteisinti Sovietų Sąjungos viešpatavimą Rytų Europos kraštuose.

(b) Nusistatymas.

(1) Jungtinės Valstybės nepripažįsta teisėtoms bet kokių įtakos sričių Europoje ir patvirtina savo atsakymą tokias sritis dabar ar ateityje pripažinti, atmesdamos bet kuriuos bandymus, panaudojant Jaltos vykdomąjį susitarimą, įteisinti Sovietų Sąjungos viešpatavimą Rytų Europos kraštuose.

(2) Jungtinės Valstybės deklaruoja viltį, kad Rytų Europos tautos taikingu būdu atgaus savo apsisprendimo teisę, kad jos atgaus teisę pasirinkti savo valdžią ir kad pagal Atlanto chartos pažadus ir Jungtinių Tautų chartos nuostatus bei Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos Helsinkio baigminio akto nuostatus joms bus sugrąžintos jų suvereninės apsisprendimo teisės.

JAV LB PASISAKO JALTOS REIKALU

(4) yra tinkama, kad Jungtinės Valstybės išreikštų savo tautos viltis, kad Vidurio ir Rytų Europos tautos būtų sudaryta galimybė be sovietų trukdymo vykdyti savo valstybinį suverenumą ir apsisprendimą;

(5) yra tinkama, kad Jungtinės Valstybės atstėtų bet kokią aiškinimą ar pritaikymą, pagal kurį 1945 m. Jaltos vykdomojo susitarimo pasėktoje Jungtinės Valstybės esą priimančios ir pripažįstančios sovietų viešpatavimą Rytų Europos kraštuose.

paciją įrašytas JAV LB-ės pasiūlymu. Tai berods pirmas kartas, kad šių tautų ginkluota kova iškeliama tokiame oficialiame Amerikos Jungtinių Valstybių akte, greičiau su kitų Vidurio bei Rytų Europos tautų pasipriešinimo pasiveržimais.

nes Valstybės būtų turėję Jaltos susitarimų atsakyti. JAV LB, vykdydama VI PLB-ės seimo nutarimą, sioms rezoliucijos pasipriešino. JAV LB-ės krašto valdybos pirmininkas dr. Antanas Butkus kreipėsi į prezidentą, o Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas Jonas Urbonas ir Valstybės departamentų ir Senato bei Atstovų rūmų užsienio reikalų komisijas su pasisakymais prieš Jaltos susitarimų panaikinimą, nes tai iš naujo įžiebė Vidurio ir Rytų Europos tautų teritorinius konfliktus, jas vėl tarpusavyje sukirsintų ir tuo padėtų sovietams jas visas lengviau kontroliuoti.

Bendruomenės pasipriešinimas Jaltos susitarimų panaikinimui

PLB-ėi ir JAV LB-ėi jau senai rūpėjo Amerikos nusistatymo dėl Jaltos išryškimas ir su tuo susiję pavojai, kad lenkai gali šia proga pasinaudoti savo pretenzijų į Vilnių atnaujinimui. Todėl VI PLB-ės seimas 1983 m. Chicagaj vieningai priėmė pareiškimą dėl Jaltos susitarimų, kur sakoma, kad "... kai kuriuose lenkų išėjimo sluoksniuose, o kartais ir pačioj Lenkijoje, pasigirsta balsų už prieškarinių Lenkijos rytinių sienų atstatymą, už panaikinimą Jaltos susitarimų, kuriais buvo nustatyta dabartinė Lenkijos rytinė siena. Jaltos susitarimų panaikinimas reikštų Vilniaus ir didelių Vakarinių Ukrainos ir Vakarinių Gudijos plotų pripažinimą Lenkijai." Ir toliau išvada: "Gindamas Lietuvos teisę į Vilnių ir siekdamas išlaikyti gerus santykius su mums draugiška ukrainiečių tauta, Seimas atsiroboja nuo pasiūlymų panaikinti Jaltos susitarimus."

PLB-ės dialogas su Lenkijos pogrindžiu

Tuo pačiu klausimu netrukus užsimezgė dialogas tarp PLB-ės Visuomeninių reikalų komisijos ir Lenkijos pogrindžio organizacijos KOS — Komitet Oporu Spolecznego (Visuomenės pasipriešinimo komiteto). Šis komitetas susirūpino sužinojęs VI PLB-ės seimo pasisakymą dėl Jaltos ir ėmėsi išaiškinti lietuvių ir lenkų priesūgų nusistatymų priežastis, ieškant abejoms tautoms priimtino sprendimo. Ryšium su tuo dialogu JAV LB-ės visuomeninių reikalų taryba sutiko pritariti Jaltos susitarimų panaikinimui, jei iš to anuliavimo bus įskamiai išskirtas nutarimas, pagal kurį buvo nustatyta dabartinė Lenkijos rytinė siena ir kuris tuo būdu patvirtint Vilniaus Vakarų Gudijos ir Vakarų Ukrainos atskirumą nuo Lenkijos. KOS tačiau to nepakako. Jis būtinai norėjo Jaltos panaikinimo be jokios išimčių. Susitarimo pasiekti nepasisekė.

Baltijos tautų ir Ukrainos partizanų karas Amerikos įstatyme

Šis Užsienio reikalų autorizacijos akto skyrius buvo įterptas JAV LB-ės Visuomeninių reikalų tarybai jį aktyviai remiant, o Baltijos kraštų ir Ukrainos partizanų ginkluotą pasipriešinimą prieš antrąjį sovietų oku-

Netrukus pasirodė, kad seimas teisingai pramatė lenkų užmačius. Dar tų pačių metų lapkričio mėn. ir 1984 m. vasario mėn. naujos, aktyvios lenkų organizacijos Pomost prašomį Kongreso atstovas Tom Corcoran ir senatorius Robert W. Kasten įnešė į Kongresą rezolucijas, pagal kurias Amerikos Jungti-

Darbininko laikraščio pirmo puslapio vinjetė iš 1916 metų birželio 17 d. Tai buvo I-mojo pasaulinio karo metai. Apie tai rašoma daug pirmame puslapyje.

A. VIENUOLIS

KELIONĖ PAS VYSKUPĄ

Mano kelionė į Seinus pas vyskupą Antaną Baroną-Baranauską

3 — Ar nori daugiau? — paklausė mane vyskupas.

— Noriu, — nieko nepagalvojęs atsakiau iššors, tiesą pasakius, būčiau išalkęs.

— Zrob więcej, — paliepė vyskupas patarnautojui Stachui.

Bet Stachas vietoj kiaušinieneš ir man atnešė arbatos.

— Kodėl neduodi kiaušinieneš? — staiga pastatęs akis paklausė jį vyskupas.

— Virėjas sako, Jasny Panie, kad kiaušinių pristigęs, — atsakė Stachas.

— Tak dai zakąski! Czego stojesz cymbal ty przeklienty! — ūmai užsidedę vyskupas ir visas paraudo.

Aš persigandau, nuleido akis kapelionas, o mano senelis Juozapas Baronas susigaužė, tarytum į galvą Sertas.

Kai atnešė užkandžio, taip aš, taip kapelionas, taip mano senelis Juozapas paėmė mane jo tik dėl vyskupo akių. Visi buvome kaip pritrenkti. Tylomis valgė ir vys-

išsimiegojau.

Per pietus vyskupas iš tikrųjų buvo visai kaip kitas: kalbino mane tik lietuviškai, klausinėjo apie mano senelį savo brolių Joną, apie mano tėvus, Anykščius ir vis ragino mane daugiau valgyti ir net pats savo ranka įdėdavo man į lėkštę valgio. Malonus jis buvo ir su padavėju Stachu, juokavo su kapelionu ir žuvo savo brolių Juozapą už poniškumą, kad jis iš Suvalkų į Seinus parvažiuojąs "karietka" už 3 rublius, tuo tarpu aš parvažiaavęs už 75 kapeikas.

Po pietų visi važinėjame į tolią mišką pasivažinėti. Tai buvo kasdieninė vyskupo ir jo palydovų, kapeliono ir jo brolio Juozapo, o nuo tos dienos ir mano manšta. Kapelionas sėsdavo karietoje greta vyskupo, senelis Juozapas priešaky, o aš ant bukų, prie vežėjo. Važiuojant visi vyskupą sveikino, kėlė kepurės; aš prieš kiekvieną kryžių pakeleje nusimdavau savo kaskietą. Taip man buvo įsakta iš namų. O kryžių buvo daug, ir kai aš užsižiopsodavau, vežėjas, su kuriuo aš susibičiuliavau iš pirmos dienos, man tai primindavo savo kliją. Nuvaziavę į mišką, visi išlipdavome. Vyskupas paglostydavo arklis, pašūripindavo jų karčius ir, pasiėmęs knygą ir rožančių, eidavo pėsčias pirmą kariaties ir melsdavosi, kaip ir visą kelią, o aš, senelis Juozapas ir kapelionas sprukdavome į mišką ir išdykraudavome: taidavome

lenkčių, imčių ir šokinėdavome per griovį.

Po poros valandų grįždavome atgal. Vyskupas vėl kelsdavos. Tarp mūsų pasikalbėdavo su kapelionu, paklausdavo ko nors vežėją, savo brolių Juozapą, o kai kada pakalbėdavo ir mane.

— O kurioje vietoje Užpiečių lauke geležinkelis perkerta Valaukį? — kartą paklausė mane vyskupas, grįžtant iš miško namo.

— Ties Šumyliukų dirvelėmis.

— Ar prieš Brastelę, ar už?

— Dar prieš Brastelę — tuo jau už Vengrio.

— O Valaukio ar dar giliau? — Kelbukų (grumzdžių) dar yra?

— Gilus, tik kelbukų tai jau mažai maišosi.

— O kodėl — mažai — piemenys išgaudo?

— Ne, neišgaudo: Šventosios ir Valaukio santakoj žydai pastatė garbarnį ir visas sutras į vandens suleidžia, o kelbukai nepasvaros nemėgsta... — aiškinau aš ir norėjau, kad dar ko klausytų. Bet vyskupas su manimi mažai kalbėjo.

— O Zigmanto Augusto laikais Šventosios ir Valaukio santakoj Anykščių uosto būta, — paaiškino vyskupas kapelionui ir mane paklausė:

— O Šumyla Mataušas ar dar gyvas?

— Mataušas dar gyvas, o Jurgis mirė.

— Jau mirė!! — nustebė vyskupas.

— Taip, mirė — pernai.

Vyskupas pakėlė skrybėlę, nu- lenkė galvą ir tyliai sukalbėjo maldele. Nusiemė savo skrybėles ir kapelionas ir senelis Juozapas; buvau nusiėmęs ir aš, bet vežėjas nežinia kam bakstėjęs man koją, ir aš, sumišęs, vėl užsidedėjau.

— O Pulika ar dar gyvas? — po valandėlės vėl paklausė vyskupas.

— O, Pulika dar gyvas, tik jau labai pasenęs.

Aš ir vėl girdėjau, kaip vyskupas sakė kapelionui, kad jis savo gyvenime pažinęs tik du tikrai protینگus žmones — tai Užpiečių kaimo ūkininkus — Mataušą Šumylą ir Puliką. Bet to, vyskupas čia pat išdėjo kapelionui, kaip Mataušas Šumyla pats vienas be advokatų priprovojęs žydų pirklius ir laimėjęs savo bylą net senate. Apie tą bylą žinojau ir aš, kalbėjo ir visa Anykščių apylinkė. Buvau girdėjęs iš savo motinos, kad kai Šumyla nuvykęs Kaunan į apygardos teismą, tai užėjęs ir pas vyskupą.

Pas vyskupą buvę daug svečių kunigų ir ponų, ir visi stebėjėsi, kad prastas kaimietis, vos tesusikalbąs lenkiškai, taip sąmoningai samprotavęs apie teisę ir būtų išmintingas. O kai Šumyla pralošęs ir apygardos teisme, tai ir pats vyskupas pataręs jam ieškoti teisės aukščiau — senate. Mat, per Anykščių miestelio gaisrą sudegė Mataušo Šumylos trobos ir kviečiai, kurie jau buvo parduoti

Zydui už grynus pinigus. Po gaisro žydas pirklys pareikalavo pinigų atgal. Šumyla atsakė, kad "pas mane pinigai, pas tave kviečiai", o kad jie sudegė, tai sudegė mano trobos, o tavo kviečiai. Žydas padavė į teismą. "Mirave" ir "okružname" teisme, kaip kalbėjo žmonės žydas papirkęs teisėjus, ir Šumyla pralošęs, bet senate, kur pirklys pastatė ir advokatą, Šumyla laimėjęs.

Toliau girdėjau, kaip vyskupas aiškino kapelionui, dėl ko vieną Šumylą vadiną Šumyla, o kitą Šumyliuku, nors abu esą jau pasenę vyrai.

Kitąsyk paklausdavo apie Puntuko akmenį, Marčiupį, Šventosius ažuolus — ar jie dar tebėžaliojau. Vakarais mane ir savo brolių Juozapą pasikviesdavo pas save į viršų jo naujai sudėty šv. giesmių giedoti. Aš turėjau menką balsą, nekokią ir senelis Juozapas, bet vyskupas ir tokio neturėjo. Giedodavome pritriami fisharmonijos, kurią maigydavo pats vyskupas. Už vis geriau sekdavosi mums senos dainos ir giesmės, paties vyskupo parašytos, kaip tai: "Sudiev, Lietuva", "Anykščių šilėlis", ir dainos iš jo kelionės Peterburgan. Ir aš ir senelis Juozapas mokėjome jas atmintinai, nes tas dainas nuolat dainuodavo mano motina, mano senelis vyskupo brojis Jonas. Madoje jos buvo ir visoje Anykščių padangėje.

(Bus daugiau)

LITUANISTINĖS MOKYKLOS SKYRIUS

VILNELĖ

Redeguoja Aukšė Vaičaitienė
14 Mallard Dr., West Nyack, N.Y. 10994

BAIDYKLIŲ NAKTIS — 3 SKYRIUS

Kristina Šilbajorytė — Mano brolis apsirengs kaip moligūgas, sesuo kaip juoda katė, o aš būsiu ragana.

Lina Penikaitė — Baidyklų vakarui apsirengsiu kaip mergaitė, kuri šaukia šūkius per sporto rungtynes. Užsidsiu megztinį su dideliu numeriu ir su mano vardu.

Monika Pintsch — Būsiu genys, kuris vadinasi "Woody Woodpecker". Mano kostiumas bus raudonas su baltu ir mėlynu.

Rytas Stankūnas — Apsirengsiu su džinsiniu svarku, nusišukiusi plaukus kaip mohikanas ir juos apipurkšiu dažais. Išikišiu plunksnų į plaukus. BŪSIU VĖSUS!!!

Aušra Siminkaitė — Būsiu punko muzikos mėgėja su įvairiom spalvotomis nudažytomis plaukais ir užsidsiu džinsų sijoną.

Jūra Vainiūtė — Būsiu "Tinkerbell" iš filmo "Peter Pan". Apsirengsiu baltai su laumių dulkių kišene drabužiuose.

RUDENĖLIS ATKELIAVO

Rudenį naktys šaltos, o dienos šiltos. Medžių lapai keičiasi į kitas spalvas. Paukščiai į pietus skrenda. Mes lapus grebiame. Važiuojame obuolių skinti.

Rytas Stankūnas, 3 sk.

Oras yra šaltas, ir medžių lapai keičiasi. Paukščiai skrenda kur nors kitur.

Kristina Šilbajorytė, 3 sk.

Šaltas oras. Medžių lapai keičia spalvas. Grėbiam lapus. Paukščiai skrenda į pietus. Mes einame į mokyklą.

Lina Penikaitė, 3 sk.

Man patinka rudens oras, nes nėra per šalta nei per šilta. Medžių lapai pasidaro spalvoti. Paukščiai išskrenda į šiltesnius kraštus. Mes rudens einame į mokyklą ir padedam tėveliams grebti lapus.

Jūra Vainiūtė, 3 sk.

Rudenį oras atšala. Medžiai numeta lapus. Paukščiai skrenda kur yra šilčiau. Mes turime padėti lapus sugrėbti.

Monika Pintsch, 3 sk.

Rudenį oras yra gana vėsus. Medžiai numeta lapus. Paukščiai išskrenda į pietus. Mūsų Darbai yra užbaigti.

Aušra Siminkaitė, 3 sk.

KĄ SUTIKAU MIŠKE

Ėjau, ėjau miške ir sutikau meškinką. Aš susidraugavau su juo. Jo vardas buvo Rudnosiuukas. Jis man pasakė, kad jis neturi mamos. Aš jam pasakiau, kad aš jį prižiūrėsiu, kol jis užaugs. Mes žaidėm ir praleidom laiką labai gražiai ir maloniai. Kai Rudnosiuukas užaugo, jis ėjo gyventi su kitom meškom miške.

Lina Matusaitytė, 4 sk.

Ėjau, ėjau miške ir sutikau draugą. Mes pasisveikinom ir labai apsidžiaugėm. Mes radom lizdą su penkiais paukščiukais, ir jie ėmė šūkiuoti. Suradom slikių, supiaustėm ir su šakute įdėjom paukščiukams į burneles. Pa-

penėjom juos ir nuėjome toliau. Matėme daug uogų ir jas valgėme. Netoli genys kalė medį. Po krūmu tupėjo kiškis. Jis pamatė mus ir nukarė į miško gilumą. Viename medyje pamatėme drėvę, bet ji buvo tuščia. Draugas pakvietė užėiti pas jį. Užkandom ir žaidėm kieme. Buvo labai smagu!

Marius Maldutis, 4 sk.

Ėjau, ėjau ir pamatiau vieną nykštuką, ir jis sakė kažką kitam nykštukui. Aš greitai pasislėpiau po krūmu. Tada dar vienas nykštukas atėjo, po jo dar daugiau ir daugiau ir iš viso buvo milijonas jų. Mačiau kad jie kažką statė. Aš ten išbuvaui iki septintos valandos, o kai sute-mo, jie užbaigė. Nykštukai smar-kiai statė, bet aš negalėjau pamatyti, ką jie darė. Išgirdau tē-

tę šaukiant, bet vistiek žiūrėjau ir pagaliau pamatiau, kad nykštukai pastatė miestą. Nuo tos dienos aš visą laiką žiūriu, ką jie daro.

Darius Penikas, 4 sk.

Ėjau miške ir sutikau dvasią be galvos, ant arklio. Ta dvasia buvo dvidešimt metų aukščio ir nešiojo "snykerius". Aš maniau kad ji buvo bloga, bet pamatiau, kad kad ji buvo gera. Ji manęs paklausė, ar aš noriu pažaisiti krepšinį, ir aš atsakiau taip. Mes nuėjome pas dvasią ir ten buvo kitų dvasių. Jos ten turėjo krepšinio aikštę ir teniso, ir tinklinio aikštes. Mes ten labai daug žaidėme. Kai buvo šešta valanda, turėjau eiti namo. Man ten labai patiko ir ten aš kasdien ėjau.

Arvidas Remeza, 4 sk.

Penko skyriaus mokiniai klausosi mokytojos Giedrės Stankūnienės pasakojimų. Nuotr. P. Bivainio

VASAROS ATSIMINIMAI

Šią vasarą, kaip ir pernai, aš išvažiavau į Neringą. Ten buvo labai smagu, nes buvau kartu su Vaiva, Rūta ir Austina. Neringoje suruošė seselės karą, ir aš buvau Penikų šeimoje. Mano namelio numeris buvo ketvirtas. Po stovyklos buvo seselių piknikas, į kurį atvažiavo mama, tėtis ir močiutė manęs pasiimti.

Mes važiavome į Mainę. Ten aš daug plaukiau dideliame baseine ir porą kartų jūroje. Kartu buvo ir mano krikšto tėvai ir Austina su šeima. Mes valgėme daug vėžių ir dažnai ėjome į miestą apsipirkti. Vieną dieną mes vieni vaikai važiavome 45 min. kelionę, kuri vadinosi "trolley tour".

Vasaros atostogas praėjo labai greitai, bet buvo labai smagu!

Julytė Laukytė, 5 sk.

Per atostogas važiavau į visokias stovyklas. Buvau skautų stovykloje, Neringoje, Camp Alvernia ir krepšinio stovykloje. Man geriausiai patiko krepšinio stovykla. Ten išmokau visokių "dribbles" ir žaidžiau visokių žaidimus. Neringa man irgi labai patiko. Man Neringoj patiko visi žaidimai kur mes žaidėme.

Vėliau važiavau pas krikšto tėvus. Ten aš mačiau "Rudy". Jis yra šuo. Man jis labai patiko. Aš ten mačiau daug filmų su draugu Algiu. Ten smagiai praleidau laiką.

Antanas Garbauskas, 5 sk.

Vasarą nusukridau į Californiją. Ten aplankiau San Diego zoologijos sodą. Vieną dieną praleidome Los Angeles ir apžiūrėjome Universal Studios. Toliau vykome į San Francisco, kur man labai patiko. Čia visa šeima pavažinėjo tramvajais.

San Francisco yra labai gražus ir kalnuotas miestas. Iš San Francisco skridome į Portland, Oregon, ir savaitę praleidome

pas pusseseres Svają ir Andrėą Washingtono valstijoje. Jos turi du sūniukus.

Vasaros gale praleidau kelias dienas Montauk, Long Island. Kitoje pusėje gatvės matėsi vandenynas. Tėtis, mama ir aš jodinėjome arkliais ant pliažos ir mažiais takeliais. Buvo labai smagi ir įdomi vasara.

Krista Vaičaitytė, 5 sk.

Per vasaros atostogas aš važiavau į Neringą stovyklauti. Taip pat buvau Kennebunkport, Maine. Ten buvo labai smagu. Julytė irgi buvo ten. Kartais mes eidavom pėsti į miestą, o kartais eidavome pasivaikščioti į mišką. Miške buvo labai gražu.

Mūsų visa šeima taip pat važiavo prie jūros. Man labai patiko eiti į vandenį ir žaisti su smėliu. Man labai patiko šios vasaros atostogos.

Austina Vainiūtė, 5 sk.

Šią vasarą aš važiavau į New Hampshire, Vermont ir Florida. Man geriausiai patiko New Hampshire. Ten aš su tėvais važiavome pamatyti labai daug įvairių vietovių. Mes aplankėme Washingtono kalną, į kurį važiavome su senovišku traukiniu. Mes nakvojome ponų Šetikų "Stony Brook" motelyje. Jie turi didelį baseiną, prūdą, ir pro šalį teka upelis, pilnas didelių ir mažų akmenų. Man ten labai, labai patiko. Kitą metų aš vėl norėčiau ten nuvažiuoti atostogauti.

Vėliau buvau Neringos stovykloje, o po stovyklos važiavau į Florida. Ten aplankiau Walt Disney World ir Epcot Center, kuris man labai patiko. Taip ir praėjo mano vasara.

Rūta Ilgutyte, 5 sk.

Vasarą važiavau į Atlantic City ir mačiau Rolls Royce iš filmo "Annie". Man ten labai patiko. Mačiau cirką ir gavau pavažinėti su drambliais. Vėliau

LAIŠKAI Į LIETUVĄ

Miela Aldona,
Labas! Kaip tau? Pereitą penktadienį, spalio 27-tą dieną, buvo baisi audra. Audros vėjas buvo labai, labai stiprus. Mūsų pats didžiausias medis buvo nuverstas kieme. Kai jis krito, visos vielos buvo nutrauktos, bet mes dar vis turėjome elektrą. Audros vardas buvo "Uraganas Gloria".

Turiu dvi žuvytes. Jų vardai yra "Amy" ir "Solo". "Solo" reikėjo užmigdyti, nes ji turėjo kirminų. Man buvo labai liūdna.

Mokykloje sekasi man gerai. Man patinka mano mokytojos. O dabar jau turiu bėgti. Prašau, parašyk man greitai!

Tavo pusseserė Sandutė.
Sandutė Simanavičiūtė, 7 sk.

Miela Teta Zinaida,
Ačiū labai už laišką ir dovanas! Atvažiuokite pas mus pamatyti Ameriką. Mes galėtumėm apžiūrėti visą New Yorką, tik ne Laisvės Statulą. Ją dabar tvarko!

Mama galvoja važiuoti į Lietuvą ir gal mane vešis kartu. Kaip gyvena mano pusbrolis? Aš sutikau Virgilijaus kitą pusbrolių Simą. Jis mano klasėje!

Visi siunčia linkėjimus. Parašykite mums!

Sūnėnas Tomas.
Tomas Gedminas, 7 sk.

Miela Vaiva,
Labas! Kaip tau? Man visai gerai. Atsiprašau, kad greičiau neparašiau. Ką jūs dabar mokotės mokykloje? Aš savo mokykloje dabar esu sporto komandoje. Mes treniruojamės kiekvieną dieną po pamokų! Labai nuobodu. Ar tu žaidi kokį žaidimą?

Kokia muzika tau geriausiai patinka? Man patinka greita, o ne Beethoven ar Mozart. Mano mamai tie kompozitoriai patinka. Gal kada nors atvažiuosiu!

Tavo pusseserė

Nida (12 metų iš Connecticut)
P.S. Gal atvažiuok pas mane. Čia turbūt geriau negu Lietuvoje, nes čia nėra rusų gatvės!

Nida Stankūnaitė, 7 sk.

Miela Teta Ona,
Kaip pas Jus viskas? Jūs turbūt manęs nepažįstate, bet aš esu Jūsų dukterėčios Birutės sūnus Tomas. Aš norėčiau žinoti, kaip Lietuva atrodo. Ar ten labai gražu, ar šiaip sau? Ar Jūs turite sūnų ar dukrelę? Mano mama tiek daug apie Jus kalba. Aš tikrai turiu daug klausimų, bet nenoriu perduoti klausimų.

Kaip atrodo Jūsų kiemas? Ar Lietuva yra tokia, kaip visi sako? Ar yra daug miškų?

Norėčiau žinoti, ar galėtumėt atsiųsti man porą paveikslų? Su nuoširdžiais linkėjimais,

Tomas
Tomas Liogys, 7 sk.

Miela Viktorija,
Jūs manęs nepažįstate, bet mano vardas yra Gina. Kaip oras Lietuvoje? Čia oras yra gan šaltas. Porą dienų lijo, o pereitą savaitę mes turėjome uraganą. Mums nieko neatsitiko, bet kitur buvo blogai. Pas mus tik pora šakų nukrito, bet nieko kito baisaus neįvyko.

Man yra 12 metų ir aš esu 7-tame skyriuje angliškoje ir lietuviškoje mokykloje. Mūsų lietuviškoje mokykloje nėra daug mokinių.

Dabar nežinau ką rašyti, tai atsisveikinsiu.

Sudiev,
Gina Ona Jankauskaitė, 7 sk.
New Yorkas

važiavau į Neringą, į krepšinio stovyklą ir į skautų stovyklą, kur gavau žalią šlipšą.

Vėliau važiavome į Great Adventure, kur važinėjome "log ride" ir visi suslapome. Aš vasarą labai gerai praleidau.

Deivis Bork, 5 sk.

Mokytoja Eglė Vainienė skaito su ketvirtuo skyriaus mokiniais. Nuotr. P. Bivainio

Maironio lituanistinės mokyklos 8 skyrius su mokytoja Aldona Marijošiene. Nuotr. P. Bivainio

KAS MAN PADARĖ ISPŪDĮ ŠIĄ VASARĄ

Šią vasarą aš su šeima važiavau per Ameriką. Iš viso mes važiavome per septynias valstijas. Mačiau labai daug įdomių dalykų. Bet man viena vieta padarė labai didelį įspūdį. Tai buvo "Grand Canyon".

Esu matęs daug nuotraukų tos vietos, bet nei viena neparodė, kokia didelė yra "Grand Canyon".

Kai iš viršaus žiūri į apačią, tai žmonės ant laivų ar ant asilų atrodo kaip maži spuogiukai. Mes "Grand Canyon" praleidome dvi savaites ir matėme sauleidžius kiekvieną vakarą. Vieną naktį buvo laužas ir rėdė skaidres. Kitą dieną važiavome autobusu apžiūrėti įdomybes. Man buvo labai smagu ir įspūdinga.

Tomas Matusaitis, 7 sk.

RUDENS LAPAI

Lapai, lapai esame
Per laukus mes skrendame.
Šaltą orą mėgstame,
Visą žemę prispalvinsime.

Lauke visi bėgioja,
Visi vaikai sportuoja.
Visi negali sulaukti,
Kol žiema atkeliaus.

Matas Nemickas, 8 sk.

RUDENĖLIS

JAU ATĖJO

Dienos trumpos, lapai krenta,
Vėjas pučia šaltą orą.
Beisbolas pasibaigė, futbolą pradėjo,
Pas mus rudėnėlis jau atėjo.

Grybai auga, saulės nėra,
Paukščiai jau visi išskrido.

Mokytoja Ona Adams su šešto skyriaus mokiniais. Nuotr. P. Bivainio

Jau praėjo graži vasara,
Tuoj ateis šalta žiema.

Vincas Giedraitis, 8 sk.

Ruduo yra smagus laikas. Lapai krenta nuo medžių, ir prasideda futbolo sezonas. Man patinka futbolas, nes labai smagu jį žaisti. Pasidaro šalčiau, o mokykloje vis duoda daugiau darbo. Ruduo yra pasiruošimas žiemai. Lapus reikia sugrėbti ir išnešti. Man nelabai patinka ruduo, nes reikia užsidėti daug drabužių, kad nesusalčiau.

Antanas Kulys, 8 sk.

RUDENS SPALVOS

Šermukšnio uogos raudonos,
o kaštano rudos —
Klevo lapai geltoni
nukrito į prūdą.
Arbūzai, uogos, riešutai
Kviečia visus į puotą.
Pro debesį pamatai —
skrenda ragana ant šluotos.

Mindaugas Jūrys, 8 sk.

Geltona, raudona, ruda —
Tai rudens spalvos.
Lapai krenta,
Visiems smagu.

Mokykla jau prasidėjo
Gaunam daug pamokų.
Bet kai viskas paruošta,
Bėgame į lauką.

Rasa Adams, 8 sk.

MANO NAUJAS DVIRATIS

Man naujas dviratis labai patinka. Jis yra juodas ir pilkas "English Racer". Jis gali gan greit važiuoti. Su juo aš galiu labai toli nuvažiuoti ir nepavargstu. Mano dviratis visiems labai patinka. Aš jį gavau kaip dovaną gimtadienio proga, ir jis vadinasi "Ross Grand Tour".

Mano tėtis naujas dviratis irgi labai patinka, ir jis nutarė

(nukelta į 5 psl.)

VLIKO SEIMAS FLORIDOJE

Rengimo komitetas maloniai kviečia visus lietuvius dalyvauti Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimo darbuose, kurie įvyks 1985 gruodžio 6-8 The Don CeSar Beach Resort, 3400 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, FL 33706. Svečiam, iš toliau atvykusiems, viešbučio kambario kaina dviem asmenim 75 dol. parai. Už papildomą lovą reikia... damokėti 15 dol.

Seimo išvakarėse, penktadienį, gruodžio 6, 7 val. vak. bus seimo atstovų ir visuomenės patarėkesys, kuris įvyks Lietuvių klubo salėje ir kur yra laukiami visi lietuviai.

Seimo visi posėdžiai, neišskiriant gruodžio 8 d., kur bus nuo 9:00 iki 12:00 val. ryto — VLIKO užbaigiamasis posėdis ir seimo uždarymas, vyks The Don CeSar viešbučio 5-tame aukšte.

Banketas prasidės 6:30 val. vakaro draugiškom vaišėm (kokteiliais), The Don CeSar lauko terasoje. 7:30 val. vak. meninė dalis, kurią atliks solistė Roma Mastienė — mezzo sopranas ir trumpą žodį tars dr. K. Bobelis. Bilietus ir status prašoma užsisakyti iš anksto pas L. Žvy-

niene — tel. 367-1286 ar T. Liutkienę — tel. 360-0925. Auka 20 dol. asmeniui. Stalai bus padengti dešimčiai asmenų ir salės administracija tos tvarkos nesiruošia keisti. 8 val. vak. vakarienė. Po to šokiai grojant Gibby Lowe orkestrui.

Iškilmingos mišios, kurias aukos vysk. Paulius Baltakis, OFM, vyks gruodžio 8, sekmadienį, 1 val. popiet. Šv. Vardo bažnyčioje, 5824 — 15th Ave. S., Gulfport, Florida, 33706.

Seime dalyvaus ir Lietuvių evangelikų vyskupas Ansas Trakis.

VLIKo seimas yra atviras. Visuomenė kviečiama dalyvauti visuose renginiuose. Seimo eigoje gausis ir aktyvus visuomenės dalyvavimas daug prisideda prie seimo pasisekimo.

Seimo rengimo komitetas jau yra sudarytas: dr. I. Mačiūnienė — pirm., V. Urbonas — sekr., A. Tauginas — izd., vicepirm.: inž. A. Šukys, K. Miklius, K. Vilnis, V. Mažeika, A. Krulickienė, valdybos nariai: J. Žvynys, L. Žvynienė, V. Gruzdis ir T. Liutkienė.

V.U.

Lemonto projekto bažnyčia, kuri yra Lito nuosavybė. Pamaldas lietuviams laiko jėzuitų provincijolas kun. Antanas Saulaitis ir kun. J. Kidykas (k.). Bažnyčia bus pavesta lietuviams ir bus lietuvių misijos bažnyčia. Nuotr. Vytauto Alksnis

LEMONTO LIETUVIŠKAS CENTRAS

Lapkričio 23 Lemonto miestyje, Chicagos priemiestyje, įvyko lietuvių visuomenės susipažinimas su naujuoju Lito bendrovės kuriamu centru, su įsigyta nuosavybe.

Susirinko arti 400 žmonių. Mišias aukojo jėzuitų provincijolas kun. Antanas Saulaitis, jam asistavo kun. Jonas Kidykas, taip pat jėzuitas.

Po mišių kitoje salėje Lito atstovai padarė trumpus pranešimus apie šio pirkinio ateitį, apie galimybes čia įkurti lietuvių centrą, apie būsimas gyvenvietes ir k. Po pranešimų buvo keletas klausimų, o po to vaišės, kurias apmokėjo Lito bendrovė, o jas paruošė Daiva Jurs Caterers.

Diena prieš tai Lito atstovai buvo susitikę Jaunimo Centre su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvių Fondo vadovybėmis. Buvo pasidalinta mintimis apie galimybes šį turtą panaudoti lietuvių reikalams.

Susirinkimo dalyviai principu sutiko, kad dabar esantį pasta-

tą (apie 100,000 kvadratinių pėdų plotą) perimtų PLB ir jį paskirstytų įvairioms organizacijoms bei institucijoms.

Netolimoje ateityje bus paruoštas konkretus šio perėmimo planas ir sąlygos. Lietuvių Bendruomenei šiame posėdyje

atstovavo: V. Kamantas, dr. T. Remeikis, B. Nainys, B. Jasaitienė, M. Lenkauskienė, K. Laukaitis, V. Soliūnas. Lietuvių Fondui atstovavo dr. A. Razma, Lito atstovai buvo V. Vėbeliūnas, V. Alksnis, R. Bružienė, Z. Jurs ir R. Kezys. Lito Inf.

FINANSINĖM TEMOM

Per Laisvės Žiburio radiją sveikinu visus ir noriu prabilėti tuos, kurie nespėjo atvykti į Marco Island ekonominį seimą. Pasigedom jūsų. Po metų bus kitas panašus seimas ir vėl bus proga pabėgioti pajūriais ir kartu paplanuoti.

Šį rytą noriu atkreipti jūsų dėmesį į valiutą liečiančias žinias, kurias plačioji spauda mažai liečia.

Atrodo, kad JAV valdžios išdarys ruošiasi pakeisti dabar esančią dolerio banknotą į naują dolerį. Tai daroma stengiantis užkirsti kelią netikriam banknotam, taip sakant Counterfit.

Tačiau šis ėjimas turės didelių salutinių bangavimų bei suvaržymų.

Šiuo laiku dar nežinome ar naujas doleris bus vienas prie vieno — ar kitokia bus jo vertė. Yra žinoma, kad naujas banknotas bus ant labai chemiškai ir elektroniškai inpregnuotų popierių.

Reikia spėti, kad išmainant senąją valiutą, jeigu turi grynais — reikės paašškinti iš kur ji buvo gauta. Taigi tiems mums, kurie kaip voverėlės norėjome taupyti vieną dolerį prie kito — dabar reikės vėl iš naujo užsamtaipti duoti atsikaitomybę. Šių klausimų akivaizdoje geriausias būdas savo žaliukus tvarkyti yra šis:

1. Padėti juos į banką, prijungiant prie ten esamų šteklių.
2. Nupirkti aukso, sidabro ar monetų iš taurių metalų, kaip antai: Kanados klevo lapai (Canadian maple leaves), Austrijos auksiniai, Meksikos 1 oz monetos, Pietų Afrikos krugerandas, Amerikos St. Gaudens arba double eagle.

3. Investuoti dar dabar į U.S. Treasury bills arba notes, kol dar galima padaryti be klausimų.

Mano žvalgas sako, kad šis žingsnis, švelniai vadinamas pinigų apsaugojimu, kvepia tam tikra valiutos reforma. Ji gali būti net pinigų nuvertinimas. Toks žingsnis turėtų tendenciją apsaugoti Amerikos turtą, bet galėtų nukentėti tie, kurie privačiai saugoja didesnes sumas grynais pinigais.

Tai dar nėra tragedija, bet turėkit tai galvoje, kai sekmdieniais po pamaldų skaitote laikraščius. Vytas Vėbeliūnas

SVARBI REZOLIUCIJA LAUKIA MŪSŲ PAGALBOS

Atrodo, kad ukrainiečio jūrininko Miroslav Medvid tragiskas likimas dar neišdilo iš Amerikos kongreso atminties.

Praeitą savaitę senatorius Gordon Humphry iš New Hampshire valstijos išsuntinėjo visiems Amerikos senatoriams taip vadinamą "Dear Colleague" laišką, kuriame prašo paremti jo ir senatoriaus Dixon rezoliuciją. Toji rezoliucija siūlo įsteigti specialią komisiją, kuri išsamiai tyrinėtų Amerikos valdžios taisyklės, taikomas pabėgėliams iš komunistinių kraštų ir prašantiems politinio prieglobsčio. Į

tai įskaitoma ir Miroslav Medvid byla.

Is pokalbių su žmonėmis Washingtono susidaro vaizdas, kad ši komisija prilygtų "Watergate" komisijai, tik ji daugiau koncentruotųsi į Valstybės departamento kontaktus su Sovietų Sąjunga.

Šie senatoriai jau yra prisidėję prie Humphry - Dixon rezoliucijos: Grassley, Denton, Kerry, Reagle, Bradley ir Lautenberg iš New Jersey, Sims ir New Yorko senatorius D'Amato.

Kad ši rezoliucija būtų sėkmingai pravesta, reikia, kad ją paremtų bent 51 senatorius. Tad visuomenė bei visos Rytų europiečių organizacijos turi tuoj pat kreiptis į savo senatorius, kad jie kuo greičiau paremtų šią rezoliuciją.

Laiko nedaug. Tai visa reikia atlikti iki gruodžio 13. Visi New Yorko lietuviai raginami tuoj pat parašyti senatoriui Moynihan, kad jis taip pat prisijungtų. Angliška tai skambėtų taip: Please support the Humphry-Dixon resolution calling for the establishment of a special Investigative panel on Defection and Political Asylum granting from communist controlled countries and in particular the review of handling of the Miroslav Medvid case".

Jeigu kam nors yra neaiškumų, prašom kreiptis į Laisvės Žiburio vadovus.

D. K.

Reikalinga ir pritinka — Paskaityti Darbininką.

JUNO BEACH, FLA.

LB mini 10 metų sukaktį

Lietuvių Bendruomenės Palm Beach County apylinkė šiemet gruodžio 14 - 15 švenčia 10 metų veiklos suakktį. Skyrus valdybos pirmininkas J. Garlas deda pastangas, kad veiklos dešimtmėtis būtų iškilmingai paminėtas.

Šventės programa susidės iš šios vietovės talentų, parodos, tautodailės parodos, akademinės dalies, kurioje bus pagerbti visi buvę pirmininkai, rašytojai, kultūrininkai, visuomenės veikėjai. Bus koncertas, vakarinės pamaldos ir vieša paroda kita-tačiau.

Iškilmės vyks St. Paul of the Cross parapijos salėje, Singer Island. Atidarymas gruodžio 14 d. 12 val.

Visus šių ir tolimesnių apylinkių lietuvius valdyba maloniai kviečia dalyvauti.

VILNĖ LĖ

(atkelta iš 4 psl.)

su juo važiuoti į krautuvę nupirkti pusryčių. Kai jis grįžo su mano nauju dviračiu, dviratis buvo sulaužytas. Dabar man reikės jį pataisyti. Tada, kai pataisyti, neįsisiu tetei daugiau dviračio naudoti. Tik aš galėsiu naują dviratį vartoti.

Dainius Remeza, 8 sk.

NAUJAS LĖKTUVAS

Aš gaunu visokių mokslinių žurnalių. Neseniai aš skaičiau apie naują lėktuvą. Apie jį ir parašysiu.

Šis lėktuvas vadinasi X-29A. Pereitų metų gruodžio mėnesį jis turėjo pirmą skritimą.

Šitas lėktuvas atrodo labai juokingai: sparnai nėra pasukti užpakalin, kaip kitų lėktuvų, bet priekin. Sparnai yra taip padaryti, kad oras nesustabdytų lėktuvo. Jis gali skristi greičiau negu garsas.

Antra, jei lėktuvas skristų greitai, tai sparnai nulužtų. Lėktuvo sparnai padaryti iš specialaus metalo, kuris yra labai stiprus ir nedaug sveria. Šitas metalas yra beveik kaip plastikas. Ant sparnų yra maži raveliai, kad oras lengviau pereitų. Lėktuve yra trys kompiuteriai, kurie 40 kartų per sekundę pakeičia sparnų linkmę. Žmogus šito negalėtų padaryti. Žmogus pasako kompiuteriui, ką jis nori padaryti, o kompiuteris įvykdo įsakymą.

Šis lėktuvas yra pastatytas Grumman bendrovės.

Aleksandras Maldutis, 9 sk.

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros. Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairauso mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užėkite - įsitikinsite!

13 DIDŽIULIŲ KRAUTUVIŲ 13

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoria: 29-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516 757-0801
Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
White Plains, N.Y.: The Cheese Pitt —
200 Hamilton Ave. — Tel.: 914-249-0226

Nanuet, N.Y.: Nanuet Mall Shopping Cent.,
Route 59 — Tel. 914 623-4265
Farmington, Conn: Hans and Fritz Deli
270 Farmington Ave. — 203-677-7000
Danbury, Conn.: Danbury Gourmet, 296 Main St. —
Tel.: 203 744-6857
Norwood, Mass.: Meet and Wursthau — 101 Central St.
Tel: 617 769-2895
Wayne, N.J.: 1234 Willowbrook Mall —
Tel.: 201 785-0542

VISUR

— Kun. Povilas Jančauskas, Garliavos altarištas, mirė lapkričio 1. Velionis buvo sulaukęs 81 m. amžiaus. Kunigu buvo įšventintas 1929. Tai jau 23-čias šiemet Lietuvoje ir 4-tas Vilkaviškio vyskupijoje miręs kunigas. Vilkaviškio vyskupijoje iš 94 bažnyčių 20 neturi savo kunigo. Šiais metais okupuotoje Lietuvoje jau mirė 23 kunigai, o pavasarį buvo įšventinta tik 19 naujų kunigų.

— Kun. dr. Juozas Prunskis Lietuvių Religinei Šalpai paaugojo 25,000 dol., kad priaugančios palūkanos būtų naudojamos kasmetinei premijai už religinį veikalą. Gavo vysk. P. Baltakio ir vysk. V. Brizgio bei kun. K. Pugevičiaus raštu užtikrinimą, kad tokia premija bus kasmet teikiama. Pusė sumos numatoma skirti autoriui, pusė leidyklai.

— Solistės Aldonos Stempūnienės naujos plokštelės sutiktuves Chicago Jaunimo Centro mažojo salė įvyks gruodžio 7. Rengia Algemanto Mackaus knygų leidimo fondas.

— Lietuvių tautodailės instituto Toronto skyrius yra Toronto Folk Art Council pakviestas dalyvauti North York miesto rotušėje su kalėdine programa. Ten kasmet dalyvauja 20 - 30 įvairių tautybių su parodėlimais bei šokių - dainų pasirodymais. Šiais metais lietuvių skyryje bus papuošta Kalėdų eglutė, įvairių keptinų stalas, bus rodomas šiaudinukų darymas, tautinės lėlės bei kiti dalykai. "Kalėdos pasaulyje" programos bus gruodžio 7-8.

— Dainavos ansamblio statomo veikalo "Lietuviškos vestuvės" spektaklis amerikiečių visuomenei bus gruodžio 8 Morton East auditorijoje, Cicero, Ill. Veikalo meninė vadovybė — skripto autorė rašyt. Danutė Brazytė - Bindokienė, muzikos vadovė Rasa Paskočimienė ir Nijolė Kupstaitė, režisierė Liuda Ambrosini, dekoracijos dail. Jurgio Daugvilo, tautinių šokių vadovė Rasa Paskočimienė, drabužių projektai Dianos Kizlauskienės, pasakotojas Vitas Laniaskas, medžio darbai Kazio Laučias.

— Muziko ir kompozitoriaus Broniaus Jonušo lituanistinė stipendija šiais metais atiteko Omahoje studijuojančiai Gailutei Reškevičiūtei. Stipendija iš eilės jau devintoji. Ją įsteigė B. Jonušo našlė Emilija Jonušienė, kasmet tam reikalui skirdama po 1000 dol.

— Dail. Dagys, savo 80 metų amžiaus sukakties proga, gruodžio 15 Toronto Lietuvių Namuose rengia savo skulptūrų parodą. Ten bus ir jo naujos skulptūrų knygos sutiktuvės bei sukaktuvinis pobūdis.

— Tautos Fondo Chicagos komitetas spalio 27 Tautiniuose Namuose surengė pietus, kuriuose dalyvavo apie 300 asmenų. Pietų metu surinkta 12,815 dol.

— Argentinos Lietuvių organizacijų ir Spaudos Tarybos pirmininku išrinktas arch. Artūras Kaminskas, kuris pareigas pradėjo eiti nuo rugsėjo 13. Anksčiau pirmininku buvo Antanas Mikučionis, Susivienijimo Lietuvių Argentinoje atstovas.

— Nauji Darbininko skaitytojai: A. Davis, Linden, N.J.; A. Gudcezauskas, Coventry, R.I. Užsakė kitiem: dr. R. Saldaitienė, Woodhaven, N.Y. — L. Mikelk, San Diego, Calif. ir V. Saliamonas, La Canada, Calif. A. Daniliauskienė, Stamford, Conn. — P. Lapinskui, No. Miami, Fla. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojams. Nabyjams skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Ataujinant — visiem 15 dol. metam.

NAUJAUSIOS KNYGOS

J. Statkutės De Rosales, Baltų kalbų bruožai Iberų pusiasalyje. Su kietais viršeliais. 15 dol.
 A. Škėmos Raštai III tomas. Kietais viršeliais. 10 dol.
 T. Venclovos, Tekstai apie tekstus. 10 dol.
 Z. Raulinaičio, Kunigaikščių sąjunga. Kietais viršeliais. 10 dol.
 A.V. Rinkūno, Lietuva ir Vliakas. 10 dol.
 V. Gidžiūno, Šv. Benedikto regulos vienuoliai Lietuvoje, 8 dol.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Aldona Stempuzienė įdainavo Lietuvių kompozitorių 14 dainų. Kaina 12 dol.
 Gruodis: Dainos. Dainuoja operų solistė Lilija Šukytė Šioje plokštelėje įdainuota 17 komp. Juozo Gruodžio lietuviškų dainų. Akomponuoja pianistė Raminta Lampšytė. Kaina su persiuntimu 11 dol.
 Kad liktum tu gyva. Chicago Lietuvių operos choro įdainuota ir išleista plokštelė. Su persiuntimu 16 dol.
 Clevelando vyrų oktetas — 3. Oktetas, vadovaujamas muz. Ryto Babicko, talkinamas solistės Irenos Grigaliūnaitės, įdainavo 12 lietuvių ir tarptautinių kompozitorių dainų. Akomponuoja R. Strimaičio orkestras. Kaina su persiuntimu 11 dol.

As čia gyva. Dariaus, Lino ir Audriaus Polikajičių bei Vido Neverausko įdainuotos lietuviškos ir estradinės dainos. Išleido Montrealy Vilnius Records of Canada, vadovaujama A. Stankevičiaus. Kaina su persiuntimu 11 dol.
 Tau, mama. 14 kūrinių: 7 skirti motinai ir 7 mišrus žanro. Irašyta Lietuvoje. Išleido Montrealy Vilnius Records of Canada, vad. A. Stankevičiaus. Kaina su persiuntimu 11 dol.
 Los Angeles vyrų kvartetas įdainavo 12 lietuvių ir tarptautinių kompozitorių kūrinių. Kaina su persiuntimu 11 dol.

Gina Capkauskienė. Solistė, akomponuojant muz. Jonui Govedui, įdainavo 5 lietuvių kompozitorių ir 5 tarptautinių autorių kūrinius. Kaina su persiuntimu 11 dol.
 Algis Grigas, baritonas, su Philharmonica Hungarica, diriguojant Alvydu Vasaičiui, įdainavo 8 lietuvių ir tarptautinių operų arijas. Kaina su persiuntimu 11 dol.
 Dainuok ir šok. Dainuoja Juozas Nakutavičius ir Dana Summers-Striugaitė, palydint orkestrui "Lietuva". Estradinės ir šokių dainos. Kaina su persiuntimu 13 dol.

Taip pat gaunamos plokštelės: R. Daunoro, V. Noreikos, J. Tiskaus, K. Yakučio, L. Juodytės, J. Stankūno kūriniai, New York Harmonijos, Toronto choro Aras, Montrealy choro kalėdinės giesmės, Dainos muzika ir gėlės, Lauksiu tavęs ateinant, Kur gintarai, Laša laiko lašai.
 Užsakant 1 plokštelę, persiuntimui pridedamas 1 dol., užsakant daugiau — 2 dol.
 Šitos ir kitos lietuviškos plokštelės, knygos, suvenyrai, kasetės, albumai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

J. Švobos, Seiminė ir prezidentinė Lietuva. 10 dol.
 Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos, septintas tomas, įrištus. 7 dol.
 J. Sako, Kun. J. Vailokaitis. Kietais viršeliais. 8 dol.
 J. Daumanto, Partizanai. Trečias pataisytas ir papildytas leidimas. Kietais viršeliais. 15 dol.
 V. Šimkaus, Atsiminimai. Tėviškėje ir nepriklausomoje Lietuvoje. Įrišta. 15 dol.
 VI. Kulboko, A. Tuly, 4 dol.
 J. Kralikausko, Ažuolai pilikalnyje. 9 istorinių romanų gelmenys ir problemos, 8 dol.
 M. Krupavičiaus, Visuomeniniai klausimai. Kietais viršeliais. 15 dol.
 V. C. Butkienės, Molinis arkliukas ir kiti apsakymai. Kietais viršeliais. 8 dol.
 V. Alanto, Gelmių balsai. Premiuotos novelės. Kietais viršeliais. 10 dol.
 A. Landsbergio, Vaikai gintaro rūmuose. Kietais viršeliais, drama. 7 dol.
 J. Toliušio, Susitikimas prie katedros. 7 dol.
 C. Gincevičiaus, Vududienio varpai. Pasakojimai. 6 dol.
 E. Nazaraitės, Medaus ir kraujo lašai. Eilėraščiai. 6 dol.
 B. Mockūnienės, Saulėlydis, pasakojimai. 7 dol.
 L. Andriekaus, Atmintis mane rūpintojė. Eilėraščiai. Kietais viršeliais. 6 dol.
 A. Veščiušaitės, Aidinės upės. Eilės. Kietais viršeliais. 7 dol.
 B. Pavabalo - L. Zitkaus, Milžinai ir slibinai. Satyriniai eilėraščiai. 5 dol.
 Persiuntimui pridedamas 1 dol.
 Šios bei kitos lietuviškos knygos, plokštelės, suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJMAS

Už priėmimus mokesčius pastūlo modernius apdraudus planus. Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirtiečių.
 Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRĄ, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajone lietuvių kreipkitės į organizatorių šios susiv. direktorių BRONJŲ BOBELJ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

Spauda yra pats svarbiausias ginklas, kovojant dėl mūsų tautos laisvės. Paremk ją savo auka!

PLOKŠTELIŲ IŠPARDAVIMAS

Gera proga įsigyti penkias lietuviškų dainų plokšteles tik už 12 dol. (anksčiau jos kainavo 29 dol.). Tai solistės Lionės Juodytės "Mano Lietuvos prisiminimai" (14 dainų su gitaros palyda), solistės Lionės Juodytės "Dainuojame su Lione" (16 dainų), muz. Juozo Stankūno kūrinių "Sodžiaus garsai" (solistės I. Stankūnaitės, chorų bei kvarteto 12 dainų), solisto Kazio Yakučio "Yakutis" (14 dainų ir arijų rinkinys), New Yorko lietuvių vyro choro, vadovaujant muz. V. Baltrušaičiui, įdainuota 12 dainų. Šių plokštelių yra likę labai ribotas skaičius. Gaunami Darbininko spaudos kioske, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
 Wm. Anastasi, B.S.
 77-01 JAMAICA AVENUE
 (Cor. 77th Street)
 Woodhaven, N.Y. 11421
 WE DELIVER
 296-4130

KNYGOS ANGLŲ KALBA BOOKS IN ENGLISH

Lithuanian Cookery by I. Sinkevičiūtė. One of the largest collection of Lithuanian traditional recipes. \$8.00
 Introduction to Modern Lithuanian, by A. Klimas, Dambriūnas, W. Schmalstieg. Grammar for the Lithuanian language. \$10.00
 English - Lithuanian Dictionary, by V. Baravykas. \$8.00
 Lithuanian - English Dictionary, by Piesarskas, Sveseivičius. \$8.00
 Mind Against the Wall, by R. Šilbajoris. \$10.00
 Lithuania 700 Years, by A. Gerutis and Others \$18.00
 USSR-German Aggression Against Lithuania, B. Kazlas. \$15.00
 History of Lithuania, by J. Končius. \$4.00
 Vytautas the Great Duke of Lithuania, by J. Končius. \$3.00
 Lithuanians in America, by A. Kučas. \$6.00
 The Baltic Nations, by B. J. Kaslas. \$12.00
 Lithuanian Minor, by M. Brakas. \$10.00
 Samogitia, by Chas. L. Thourot Pichel. \$8.00
 Soviet Genocide in Lithuania, by J. Pajaujis. \$12.00
 We will Conquer the World, by L. Dovydenas. \$5.00
 The Lithuanian Woman, by B. Novickienė. \$5.00
 Lithuanian Pioneer Priest, by W. Wolkovich. \$6.00
 The 40 Years of Darkness, by J. Vaišnoras. \$2.00
 Eternal Dream, poetry, by L. Andriekus. \$5.00
 Encyclopedia Lituanica, by S. Sužiedėlis and A. Kučas 6 vol. \$130.00

Please add \$1.00 for postage. These and other Lithuanian - English books, cassettes, records, auto stickers, Lithuanian and US Flags, Amber, various souvenirs are available at: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJA PLOKŠTELĖ
 Mezzosopranas
ALDONA STEMPUZIENĖ
 kompozitoriai: Švedas, Banaitis, Jakučėnas, Gruodis, Sasnauskas, Tallat-Kelpša
 Liuksusinis leidinys lietuvių ir anglų kalbomis
 Kaina 12 dol., pašto išlaidos 1 dol.
 Užsakymus siųsti:
 Aldona Stempuzis
 2589 Euclid Hts. Blvd. No. 6
 Cleveland Hts., OH 44106

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJMAS
 Už priėmimus mokesčius pastūlo modernius apdraudus planus. Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirtiečių.
 Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRĄ, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajone lietuvių kreipkitės į organizatorių šios susiv. direktorių BRONJŲ BOBELJ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

Šiandien proga nusipirkti lietuviškų knygų ir plokštelių. Jų galima gauti Darbininko administracijoje — 718 827 - 1351.

PLOKŠTELIŲ IŠPARDAVIMAS

Gera proga įsigyti penkias lietuviškų dainų plokšteles tik už 12 dol. (anksčiau jos kainavo 29 dol.). Tai solistės Lionės Juodytės "Mano Lietuvos prisiminimai" (14 dainų su gitaros palyda), solistės Lionės Juodytės "Dainuojame su Lione" (16 dainų), muz. Juozo Stankūno kūrinių "Sodžiaus garsai" (solistės I. Stankūnaitės, chorų bei kvarteto 12 dainų), solisto Kazio Yakučio "Yakutis" (14 dainų ir arijų rinkinys), New Yorko lietuvių vyro choro, vadovaujant muz. V. Baltrušaičiui, įdainuota 12 dainų. Šių plokštelių yra likę labai ribotas skaičius. Gaunami Darbininko spaudos kioske, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
 Wm. Anastasi, B.S.
 77-01 JAMAICA AVENUE
 (Cor. 77th Street)
 Woodhaven, N.Y. 11421
 WE DELIVER
 296-4130

KNYGOS ANGLŲ KALBA BOOKS IN ENGLISH

Lithuanian Cookery by I. Sinkevičiūtė. One of the largest collection of Lithuanian traditional recipes. \$8.00
 Introduction to Modern Lithuanian, by A. Klimas, Dambriūnas, W. Schmalstieg. Grammar for the Lithuanian language. \$10.00
 English - Lithuanian Dictionary, by V. Baravykas. \$8.00
 Lithuanian - English Dictionary, by Piesarskas, Sveseivičius. \$8.00
 Mind Against the Wall, by R. Šilbajoris. \$10.00
 Lithuania 700 Years, by A. Gerutis and Others \$18.00
 USSR-German Aggression Against Lithuania, B. Kazlas. \$15.00
 History of Lithuania, by J. Končius. \$4.00
 Vytautas the Great Duke of Lithuania, by J. Končius. \$3.00
 Lithuanians in America, by A. Kučas. \$6.00
 The Baltic Nations, by B. J. Kaslas. \$12.00
 Lithuanian Minor, by M. Brakas. \$10.00
 Samogitia, by Chas. L. Thourot Pichel. \$8.00
 Soviet Genocide in Lithuania, by J. Pajaujis. \$12.00
 We will Conquer the World, by L. Dovydenas. \$5.00
 The Lithuanian Woman, by B. Novickienė. \$5.00
 Lithuanian Pioneer Priest, by W. Wolkovich. \$6.00
 The 40 Years of Darkness, by J. Vaišnoras. \$2.00
 Eternal Dream, poetry, by L. Andriekus. \$5.00
 Encyclopedia Lituanica, by S. Sužiedėlis and A. Kučas 6 vol. \$130.00

Please add \$1.00 for postage. These and other Lithuanian - English books, cassettes, records, auto stickers, Lithuanian and US Flags, Amber, various souvenirs are available at: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

GINKIME LIETUVIŲ TEISES
 Nepamirškite savo aukos
 Lietuvių Teisėms Ginti Fondul
 Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund Inc.") ir siųsti adresu: 2636 West 71st Street, Chicago, IL 60629
 Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondul.....US\$ .....
 Pavardė, vardas .....
 Adresas .....

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS, prel. P. Juro paruošta maldaknygė, mažo kišeninio formato, su daugybe maldų, litanijų, novenų. Tinka ir patiems pasimelsti ir kitiems padovanoti, kurie tokių maldaknygių neturi. Kaina 4 dol. Gaunama Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LIETUVIŠKOS KASETĖS

As tau dėkoju, daina — N. Paltinienės, Du gaideliai vaikučiams, Kalėdinės giesmės. Šios kasetės po 10 dol.
 Dainuokime — A. Šalčio 16 lietuviškų dainų. Citaras su daina — 14 dainų. Estradinės muzikos - šokių kasetės (60 minučių, 10-12 dainų kiekvienoje): Paklydo ramunė, Gervės skrenda, Myliu, Vilniui, Mūsų kaime gegužinė, Šventieji vakarai, Balti balandžiai, Dainuok ir šok, Ragelių puota, Volungė, Armonika, Nakties muzika, Už viską švelniau. Šios kasetės po 10 dol.
 Kasetės po 90 minučių: V. Noreika, Tango, Šokime I, Šokime II, Akordeono garsai, Broliai Aliukai. Šios kasetės po 6 dol.
 Komp. J. Stankūno kūriniai, įrašyti kasetėse "Sodžiaus garsai" ir "Lithuanian Entertainment". Dainuoja a.a. Irena Stankūnaitė, solistai, duetai, chorai. Šios kasetės po 6 dol.
 "Introduction to Modern Lithuanian" gramatikos 4 kasetės iš viso 25 dol.
 Persiuntimui pridedamas 1 dol.
 Šios kasetės gaunamos Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LITHUANIA 700 YEARS
 (IN ENGLISH, 458 PAGES)
 Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviui, naudojančiam tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.
 Užsakau "Lithuania 700 Years" už 18 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.
 Vardas, pavardė .....
 Numeris, gatvė .....
 Miestas, valstija, Zip .....

LITHUANIAN COOKERY
 (In English, 316 pages, price 8 dol.)
 Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugam amerikietim. Knyga su plastiniu apdangalu, nugarėlė patogia suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.
 Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas — Postage 50 c.
 Vardas, pavardė .....
 Numeris, gatvė .....
 Miestas, valstija, Zip .....

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
KASA
 LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION
 Centras: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418
 Tel. (718) 441-6799
 Skyriai: Chicagoje, Cicero, St. Petersburg
 Aktyvas: 43 milijonai dolerių
 KASOJE gaunamos paskolos, reguliaros santaupos, IRA ir kiti pelningi sertifikatai.
 Reguliarių santaupų palūkanų kursas KASOJE šiuo metu 7%. Pilnas metų prieauglis 7.25%
 Taupymo sertifikatų palūkanos nuo 7.15% iki 9.85%, pagal sumą ir terminą.
 IRA indėlių palūkanos nuo 9.25 iki 10.25% pagal terminą.
KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100.000
 KASOS įstaiga Richmond Hill veikia šešias dienas savaitėje nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, išskyrus penktadieniais iki 6 v.v. ir šeštadieniais iki 5 v.v.
 Apie paskolų ir sertifikatų palūkanų pasikeitimus prašoma telrauti KASOJE darbo valandomis. Per telefoną arba paštu Jums bus suteiktos vėliausios informacijos.

KVIEČIAME TALKONI!
 Darbininkas, minėdamas 70 metų sukaktį, kviečia skaitytojus į talką! Kaip būtų gražu, jei kiekvienas dabartinis Darbininko skaitytojas surastų po vieną naują skaitytoją. Nauji skaitytojai nuo užsakymo dienos tuoj pat pradės gauti Darbininką iki šių metų galo ir per visus 1986 metus (o taip pat ir 1986 m. kalendorių su dail. Č. Janušo viršeliu) tik už 12 dol.
 Pasinaudokit šiuo papiginiu, užsakydami Darbininką jo dar neskaitytą draugui. Tai bus ir graži kalėdinė dovana, kuri Jus primins kiekvieną 1986 metų savaitę.
 Kreiptis: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.
 VARDAS ir PAVARDĖ .....
 ADRESAS .....
 Užsakau Darbininką kaip dovana: .....
 Adresas .....

Prof. dr. kun. A. Jurgelaitis, O.P., dėkoja Veronikai Kieienei už didelį puošnų tortą. Nuotr. Roberto Dilio

PAGERBTAS KUN. DR. A. JURGELAITIS

Išpūdingas kun. dr. Antano Jurgelaitis, OP, jo 40 metų kunigystės jubiliejaus proga, pagerbimas įvyko lapkričio 3 Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje ir salėje, Brockton, Mass.

Nors kun. dr. A. Jurgelaitis, OP, profesoriauja Providence, R.I., kolegijoj, bet per 15 metų

savaigaliais atvyksta į Šv. Kazimiero parapiją dvasiniams savo tautiečių patarnavimams.

Dominikonas tėvas A. Jurgelaitis augo tarp trijų seserų, kurių dvi yra Jėzaus Nukryžiuotojo vienuolyne — ses. M. Baptista ir ses. M. Paulina, o trečioji sukūrusi pavyzdinę šeimą

su Antanu Janavičium.

Pagerbimui rengti buvo sudarytas specialus organizacijų atstovų komitetas, kuriam vadovavo kun. klebonas P. Šakalys. 10 val. parapijos bažnyčioje padėkos mišias aukojo Jubilias, asistuojant klebonui, kuris pasakė ir turiną pamokslą. Mišių aukas nešė seselės M. Baptista ir M. Paulina.

Choras lietuviškai giedojo Taikos Karalienei skirtas mišias, vargonais pritariant M. Blaževičiutei — Crawley. Solo ir duetas atliko O. Ambrosaitė - Ferrini ir Irena Radzevičiūtė - Lewin.

5 val. buvo jubiliatui pagerbti banketas, į kurį susirinko kunigų, seselių vienuolių ir daug svečių.

Sugiedota Ilgiausių metų. Sveikinimo kalbas pasakė Liet. Bendruomenės apylinkės pir. Povilas Jančiauskas, Liet. Vyčių I-mos kuopos pirm. Jonas Statkus, ALR Katalikų Moterų 15 kuopos pirm. O. Eikiniene, Martyno Jankaus šaulių kuopos pirm. inž. Juozas Stašaitis, Liet. vyčių Naujosios Anglijos apyl. vardu kalbėjo Al Jaritis iš Bostono, lietuvių kalbos studentas iš Providence kolegijos Victor Mathew ir Liet. Bendruomenės Providence apylinkės atstovas dr. Vališka.

Apie Jubiliatą išsamiau pakalbėjo kun. klebonas P. Šakalys, prel. Vyt. Balčičius iš Putnam, Conn., ir Providence kolegijos profesorius Francis Nealy.

Jubilias savo žodyje išreiškė gilią padėką rengėjams ir banketo ruošėjams, už dovanas ir atvykusiems jį pagerbti.

Banketo metu choras gražiai padainavo įvairių dainų, suteikdamas iškilmingumo švenčiant tokią garbingą kunigystės jubiliejų šventę.

E. Ribokienė

Lietuvos kariuomenės minėjimas

Lietuvos kariuomenės atkūrimo 67 metų sukaktis Bostone labai gražiai ir didingai paminėta lapkričio 24.

Minėjimas susidėjo iš trijų dalių. Pirmojoje dalyje Laisvės Varpo radijo valandoje vedėjas Petras Viščinis montaže kalbėjo apie kariuomenės reikšmę ir ką ji davė Lietuvai — nepriklausomybę. Didingai skambėjo komandos ir malda Kaune Karo muziejaus sodelyje, nuleidžiant kas vakarą vėliavą.

Antroji dalis vyko Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone. Mišias už žuvusius dėl Lietuvos laisvės aukojo ir pamokslą pasakė kleb. kun. Albertas Kontautas. Per mišias labai gražiai giedojo Toronto vyrų choras "Aras", vadovaujamas solisto - dirigento Vaclovo Verikaitis. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis.

Trečioji dalis vyko So. Bostono lietuvių piliečių d-jos salėje. Čia minėjimą pradėjo ramovėnų Bostono skyr. pirm. Jonas Starinskas. Jis pakvietė inž. Juozą Stašaitį vadovauti programai. Buvo įneštos vėliavos, sugiedota Lietuvos ir Amerikos himnai. Kun. A. Kontautas sukalbėjo maldą. J. Stašaitis paaiškino, kodėl Amerikos himnas negiedamas pirmuoju. Esanti tradicija, kad Amerikos vėliava turi būti dešinėje pusėje kitų

vėliavų arba viduryje tik aukščiau iškelta, o himnas giedamas paskutiniu. J. Stašaitis kiek daugiau kalbėjo apie šaulius ir bendrai apie karius, kurie dirba tėvynės gynimui ir apsaugai. Tada buvo išskviesti savanoriai - kūrėjai: Stasys Griežė - Jurgelevičius, Juozas Liutkonis ir rašytojas Stasys Santvaras. Kiekvienam buvo prisegta po baltą gele. Buvo paminėtos Sibiro kankinės Elena Juciūtė ir Ona Mileikienė, bet jos negalėjusios atvykti. Tada Vokietijos nacių kankinti ir kalinti pogriūdžio veikėjai: Lietuvos Laisvės Kovotojų S-gos pirm. Povilas Žičkus ir sąjungos išdininkas inž. Jonas Vasys. Jiem irgi buvo prisegta po baltą gele.

Buvo išskviesti du Brocktono Martyno Jankaus šaulių kuopos nariai, kuriem J. Stašaitis įteikė Šaulių sąjungos išviejų ordinus už jų veiklą Brocktono šaulių kuopoje.

Prelegentas Jonas Rūtenis kalbėjo apie karių pareigas ir aukas. Jeigu ne Lietuvos savanoriai kariai, tai nebūtų buvę ir nepriklausomos Lietuvos. Jie ant savo pečių ir savo net gyvybės aukomis atnešė Lietuvai nepriklausomybę.

Meninėje programoje dalyje Toronto vyrų choras "Aras" pradėjo dainą — Lietuviais esame mes gimę. Toliau: Lietuva brangi, Kalniškės mūšis, Leiskit į tėvynę, Stoviu aš parimęs, Pražydo jazminai, Širdis dar žydi, dar jauna. Choro dirigentas ir solistas Vaclovas Verikaitis solo dainavo Oi, neverk, motušėle. Tada vėl choras: Ant kalno karkalai sūbavo, Sutrinko keliečiai, Keleivio daina, Lopšinė gimtinei ir motinai, Visos žmonos

tokios pačios, Į Tėvynę grįžti norėčiau, Lekit mintys, Atžygiuoja mūsų pulkas, Jūra ir krantas. Ir vėl solistas Verikaitis solo — Ūdrio daina (iš op. "Pilėnai"), o taip pat dar arja iš Kornevilio varpų. Choras ir solistas Verikaitis — Kvietimas į Sūdų. Mano gimtinė, Mano kaimas ir pabaigai mirusio komp. Juliaus Gaidelio atminimui maršų pynė: Mes žengiam, Zygis į Vilnių, Pajūriais, pamariais, Jūreivių daina ir Ramovėnai žygiuoja. Be to, labai ilgiems plojimams nenūtilstant, padainavo ir dar eilę dainų, kurios neįrašytos į programos knygutę. Po to vyko vaizės, loterija.

Tai buvo vienas iš gražiausių Lietuvos kariuomenės švenčių minėjimų Bostone. Rengėjai nepasibijoję išlaidų atkviesti tokį didelį chorą iš Kanados, kuris nepaprastai gražiai atliko meninę programą. Už visą šį gražų minėjimą didžioji padėka tenka ramovėnų Bostono skyr. pirminkui Jonui Starinskui, sekretoriui Antanui Andriulioniui ir išd. Martynui Dapku. Jie surengė minėjimą, kokio seniai neturėjome.

Mirė inž. Rimas Karosas

Lapkričio 21 staiga mirė inž. Rimas Karosas. Vokietijoje, Augsburgio treminių stovykloje jis baigė gimnaziją. Atvykęs su tėvais, broliu ir seserimis į Ameriką, Northeastern universitete Bostone baigė inžinerijos mokslus. Dalyvavo Korejos kare. Grįžęs iš kariuomenės dirbo Thayer Scale bendrovėje. Rimas Karosas buvo tos bendrovės viceprezidentas. Yra užpatentavęs net 18 patentų. Staigi ir netikėtai jo mirtis sukėlė Bostono ir apylinkės lietuviuose liūdesį.

Buvo pašarvotas Joe Casper šermentinėje, kurią atsiveikiniui su velioniu lankė daug žmonių.

Palaidotas lapkričio 25 po mišų Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, Blue Hill kapinėse. Nulūdime liko žmona Birutė, sūnus Algis, dukterys Daina ir Rūta, motina Felicija, brolis Gintaras, sesuo Giedrė Budreckienė su šeima ir eilė kitų giminių ir draugų.

RENGINIAI

Gruodžio 15 — 4 val. p.p. Moterų klubo rengiama tradicinė kalėdinė vakaronė So. Bostono lietuvių Piliečių D-jos 2. ro aukšto salėje.

Kovo 2 Skautų rengiama tradicinė Kaziuko mugė.

Balandžio 20 muzikos ir literatūros popietė.

BOSTON MASS — WLYN 1360 AM bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 71 Ferragut Road, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-2515.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM branga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

Ig. S-tis

JONAS KIAUŠAS — SUKAKTUVININKAS

Iki šiol vis dar nepavargstęs LB Kearny apylinkės veikėjas ir ilgametis LB N.J. apygardos kontrolės komisijos narys Jonas Kiaušas spalio 23 sulaukė 80 metų amžiaus.

Gimė jis 1905 Anykščių apylinkės ūkininkų gana gausioj (4 seserų ir 3 brolių) šeimoj. Vidurinę mokslą ėjo Anykščių vidurinėj mokykloj ir Ukmergės valstybinėj gimnazijoj. Besimokydamas susipažino su skautų veikla ir, būdamas Ukmergės gimnazijoj, pritariantis skautijai berniukus suorganizavo į skautų draugovę ir kelerius metus jai vadovavo kaip draugininkas.

Nuolat tobulindamasis skautijos veikloj, pasiekė paskautininko laipsnį. Nors tuo metu skautų veikla dar nebuvo valstybės remiama, bet Ukmergės skantai buvo gana veiklūs: rengė kad ir netolimas ir trumpalaikes išskylas, organizuotai dalyvaudavo gimnazijos renginiuose ir valstybinių ar tautinių švenčių minėjimuose ir įvairiais įmanomais būdais stengėsi padėti artimui.

Baigęs Ukmergės gimnaziją, sukaktuvininkas, ruošdamasis miškininko profesijai, 1929 baigė Aukštesniąją miškų mokyklą Alytų ir dirbo miškininko darbu įvairiose girininkijose Susidarius palankiomis sąlygom, buvo pradėjęs studijuoti ekonominius mokslus Vytauto Didžiojo universiteto Teisų fakultete, bet dėl tarnybinių pareigų ir kilnojimo šių studijų nebaigė. Dėl sąžiningai atliekamų pareigų kilo užimamoj vietoj ir pasiekė miškų urėdo vietą.

Būdamas Palangos girininku, susipažino su Klaipėdos Prekybos instituto studente Natalija Staknyte ir 1936 ją vedė. Dar nepriklausomaj Lietuvos susilaukė dviejų dukrelių — Lilijos ir Rūtos.

Kaip ir daugelis kitų, artėjant antrajai bolševikų okupacijai, pasitraukė iš Lietuvos į Vokietiją, iš kur dėl permainingų karo aplinkybių atsigrūžė Lenkijoj, nes buvo sustoję Pomeranijos provincijoj, kuri pagal karo sąjungininkų sprendimą buvo perduota Lenkijai. Laimingu suta-

Natalija ir Jonas Kiaušai Harrisone, N.J.

pimu ir lenkų valdžia jam leido dirbti profesinį darbą iš pradžių girininku, o kiek vėliau miškų urėdu ir miškų inspektorium. Čia dirbdamas taip pat nesitenkino tik tarnybiniu darbu, bet lankė Varšuvos universitetą ir, jį baigęs, įsigijo miškų inžinieriaus diplomą. Gyvendama Lenkijoj, šeima susilaukė dar trijų vaikų — sūnaus Leonardo ir dukrelių Angelės ir Danutės.

1960 JAV gyvenančios gausios Staknių šeimos kvietimu ir rūpesčiu atvyko į Ameriką ir sustojo Harrison, N.J. mieste. Visi penki vaikai yra baigę muzikos mokyklą ir aukštuosius mokslus, o Angelė, baigusi operinio dainavimo Curtis institutą Philadelphiaj, išaugo į pajėgią koncertinę solistę, savo dainavimu žavėjusią daugelį lietuvių kolonijų.

Gyvendami Amerikoje, Kiaušai jungėsi į lietuvių visuomeninį ir organizacinį darbą. Dar ir dabar, nors būdami abu pensininkai, iš šių darbų nepasitraukė. Natalija Kiaušienė buvo suorganizavusi šeštadieninę mokyklą Kearny, N.J., ir jai vadovavo tol, kol buvo ją lankančių vaikų.

Dukros ir sūnus su šeimom, atsidėkodami tėvam už rūpestį jų ateitim, spalio 26 restorane

surenge tėvų vedybų 49 m. ir tėvo 80 m. amžiaus sukaktim paminėti vaizės, į kurias atsilankė per 50 Kiaušų ir Staknių šeimų giminių ir draugų. Vaisių metu Angelė Kiaušaitė padainavo solo, o inž. Vytautas Staknis skambino pianu. Buvo perskaitytas JAV prezidento Reagan sveikinimas sukaktuvininkui. Dalyviai pakiliai sugiedo "Ilgiausių metų".

Spalio 27 sukaktuvininkų intencija Kearny lietuvių Sopulingosios Dievo Motinos bažnyčioj mišias aukojo ir pamokslą pasakė tos parapijos klebonas kun. Domininkas Pocius. Mišių metu vargonais grojo parapijos vargonininkė Genovaitė Mazur.

Dar daug darbingų metų mieliem sukaktuvininkam. K. J.

HARTFORD, CONN.

Organizuojasi inžinieriai

Vietinių lietuvių inžinierių iniciatyva organizuojamas Connecticut valstijoje Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų Sąjungos (ALIAS) skyrius. Steigiamasis pirmas viešas susirinkimas šaukiamas gruodžio 15 d., 3 val. po pietų New Britain lietuvių Šv. Andriejaus parapijos mažojoje salėje, Stanley St., New Britain. Visi Conn. ir kitų artimesnių vietovių lietuvių profesionalai-ės mielai kviečiami jungtis į naujai steigiamą ALIAS skyrių.

Pagal ALIAS statutą tikroju nariu gali būti kiekvienas lietuvis inžinierius, architektas ir technikas, baigęs atitinkamas mokyklą ar turįs tolygų patyrimą. Organizatoriai ypač norėtų savo eilėse matyti jaunesnius narius, mokslus baigusius išviejų.

Pagal ALIAS statutą ir tradicijas į tikruosius narius taip pat priimami ir kitų griežtųjų mokslų kolegos, kaip, pav., fizikai, chemikai, matematikai ir pan. Norį gauti daugiau informacijų, gali kreiptis į steigėjų kolegas: J. A. Starėną — tel. 203 677-7723 ar J. P. Nasvytį — tel. 203 673-6803.

JAS

Malonumai ne visiem

Hartfordo lietuvių Bendruomenės rudens vakaras - balius jau praėjo. Visiem paliko malonius įspūdžius ir prisiminimus. Šio vakaro programą atliko pūkusi New Yorko muzikos vionetas "Harmonija". Publika buvo sužavėta ne tik dainomis, bet kartu ir vieneto dalyvių išvaizda ir vaidyba. Tai reto grožio koncertas, kuris visada laukia-

SKELBIAME, KAD TIK KĄ IŠĖJO PIRMOJI DAINOS VIENETO—TORONTO VOLONGĖS 15 DAINOS KŪRINIŲ PLOKŠTELĖ.

Įsigykite Kalėdoms bei kitom progom. Kaina: \$12.00 kanadiškais plus paštas. \$11.00 US, kurie jau įskaito pašta. Bus galima gauti kioskuose arba pas A. Juozapavičių, 68 Princeton Road, Toronto, Ont. Canada M8X 2E4. Telefonas: (416) 239-0995.

BANK-BY-MAIL Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padei? Bankas ar juos atsiimt, tai galite atlikti namie bet kurio laiku. Jūsų slaptą gavę, bankas toj i-traukia sumą į sąskaitą. Prielaida ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai visada saugūs.

procūntus, leidžiamus įstatymų. Dėl lono taupymo būdo per pašta stambinkit šir. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

South Boston Savings Bank

ALFRED W. BROWN, JR. PRESIDENT

BRANCH OFFICE 49 West Broadway South Boston, Mass. 02127

MEMBER FDIC

MEMBER CIRCLE OFFICE 140 South St. South Boston, Mass. 02127

Hours: 9:00 AM to 5:00 PM, Monday through Friday, 9:00 AM to 12:00 PM, Saturday

ALFRED W. BROWN, JR. PRESIDENT

DARBININKAS

Redakcija.....(718) 827-1352
Administracija.....(718) 827-1351

Spaustuve.....(718) 827-1350
Vienuolynas.....(718) 235-5962
Vyskupas.....(718) 827-7932
Salė (kor.).....(718) 827-8645
Salės adm.....(718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

KARIUOMENĖS ATKŪRIMO MINĖJIMAS

Lapkričio 24 Brooklyne įvyko Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas. Minėjimas pradėtas koncelebracinėmis mišiomis Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Organizacijų vėliavom išsiriavus prie altoriaus, mišias aukojė parapijos klebonas kun. Jonas Pakalniškis, pranciškonų vienuolyno viršininkas Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, ir svečias iš Sunny Hills, FL, anksčiau čia buvęs vikaras, kun. Antanas Račkauskas.

Pamokslą pasakė Tėv. L. Andriekus, OFM, aptardamas dviejų minėjimų (Kristaus Valdovo ir Liet. kariuomenės) reikšmę. Mišių metu parapijos choras (pil-

noje savo sudėtyje) gražiu giedojimu suteikė kilnią, maldingą nuotaiką. Choro vadovas — Viktoras Ralys. Mišioms pasibaigus, choras ir visi pamaldų dalyviai sugiedojo giesmę "O Kristau, pasaulio Valdove", muz. K. Kavecko ir tautos himną.

Po pamaldų visi skubėjo į parapijos viršutinę salę, kur vyko akademinė minėjimo dalis. Sugiedojo tautos himną, šio minėjimo dalį pradėjo Kario administratorius Alfonsas Samušis, kuris minėjimo rengėjų vardu visus susirinkusius pasveikino, pakviestas kun. Joną Pakalniškį sukalbėti invokaciją.

Tolimesnei programos daliai vadovavo Vida Penikaitė.

Paskaitą skaitė svečias iš Philadelphia dr. Jonas Stiklorius. Jis kaip teisininkas, savo paskaitoje pažvelgė į Lietuvos kariuomenės istorinę ir praktinę pusę. Klausytojai džiaugėsi, kad paskaita nebuvo išgęsta, bet vis dėlto gili ir turininga. Dr. Jonas Stiklorius įrodė, kad ir santūriai žodžiu galima daug ką pasakyti.

Trumpą žodį tarė ir LB apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis. Jis dėkojo rengėjams, kad jie per eilę metų nepavargsta nešdami aukštai iškęlę Lietuvos kariuomenės vėliavą.

Visus džiugino Jadvygos Matulaitienės vadovaujamas, o žiūrovų labai mėgiamas tautinių šokių ansamblis Tryptinis. Ansamblio šokėjai pasuko šiuos šokius: "Gyvataras", "Landytėnis", "Abrūselis - Raksluostelis", "Karklas" ir "Kubilas". Šokius palydėjo Rimo Kaspučio tobulai į juostą akordeonu įgrotą muziką. Šokių metu rektorėderį kontroliavo šokių vadovės pagalbininkas Raimundas Balšys.

Sokėjai buvo apdovanoti gausiais plokščiais, o vadovė J. Matulaitienė — gražia gėlių puokšte. Ji iš puokštės ištraukusi rožę įteikė savo pagalbininkui Raimundui Balsiui.

Akademinė minėjimo dalis buvo baigta visiems sugiedant "Lietuva brangi". Po to buvo persikelta į apatinę salę pasivašininimui. Vaisės buvo pradėtos kun. Antano Račkausko malda.

Šį puikiai suorganizuotą minėjimą rengė N.Y. Kūr. - Savanoriai, Ramovėnai, Birutietės ir Šauliai.

p. palys

Ekspursiją į Šv. Žemę organizuoja Darbininko savaitraštis. Išvykstama 1986 kovo 6. Kelionė truks 9 dienas ir kainuoja tik \$1,199. Kainon įskaitoma kelionė lėktuvu, nakvynės viešbučiuose, kasdien pusryčiai ir vakarienė, vietovių apžiūrėjimai. Lankoma Šv. Žemės tradicinės šventovės Jeruzalėje, Nazarete, Betliejuje, Jericho. Lietuvių ekspursijų globoja kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM. Informacijų ir registracijos reikalais kreiptis į kelionių agentūrą Vytis International Travel Service, 2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229. Tel. 718 769-3300.

Graži kalėdinė dovana, kuri jus primins per išstisus 1986 metus, tai Bridges, Lietuvių Bendruomenės leidžiamas anglų kalba ir skiriamas lietuviškos spaudos nebe-skaitantiems. Metinė prenumerata 7 dol. Užsakant dabar, bus pasiūti ir 8 m. lapkričio-gruodžio numeriai Adresas: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Remkime Tautos Fondą ir padėkime finansuoti ELTA biuletenų šešiomis kalbomis leidimą. Jie pasiekia visą laisvąjį pasaulį informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės Izdo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Visos aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių. Aukos siųsti adresu: Tautos Fondas, Lithuanian National Foundation, Inc., P.O. Box 21073, Woodhaven, N.Y. 11421.

Klaipėdos krašto sukilimo minėjimas bus sausio 11, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Kalbą pasakys klaipėdiškas Jonas Vilgailys.

Lietuvos vyčių 110 kuopa Maspethe organizuoja du autobusus į Atlantic City (Atlantic Casino Hotel) gruodžio 13, penktadienį. Vienas autobusas išvyks 10 val. nuo Shalins Semeninės, 84-02 Jamaica Ave. Antras autobusas išvyks 10 val. ryto nuo V. Atsimainymo lietuvių parapijos salės. Nemokamai duodama kelionė puikiu autobusu, priešpiečiai ir spektaklis. Susidomėję asmenys prašomi pranešti Jonui Adomėnui telef. 718 497-5212.

Pabaltijo plaukimo pirmenybė, kurios įvyks lapkričio 23 Toronte, New Yorko Lietuvių Atletų Klubui atstovavo broliai Darius ir Davis Bork. Darius laimėjo 2 pirmąsias ir vieną trečią vietą, o jo jaunutis brolis penkias antras vietas ir dvi trečias vietas.

R. ir J. Leimona iš Jamaica Plain, MA., siūsdami metinę prenumeratą. Darbininkui atsiuntę 50 dol. auką. Administracija nuosirdžiai dėkoja.

Pianistas Vytas J. Bakšys dalyvauja dviejose koncertuose. Gruodžio 3 Stony Brook universitete dailiųjų menų centre atliko dviejų pianų koncertą su Terry Kowal, gi gruodžio 15 toje pačioje salėje 3 v. popiet su smuikininku Darel Stark atlieka 20 amžiaus amerikiečių muzikų koncertą. Informacijos reikalais skambinti 516 246-5678.

Kalėdinių atvirukų, kurių kaina 50 c. kiekvienas, galima gauti Darbininko administracijoje. Jei užsisakoma didesnis kiekis, pridedamas 1 dol.

Antano Baranausko "Anykščių šilėlį" galima gauti Darbininko administracijoje. Tai yra gražus Romuvos leidyklos 1961 metais išleistas leidinys, gausiai dail. Prano Lapės iliustruotas, įristas į ketis viršelius, apie poemos literatūrinę reikšmę rašo prof. Vincas Maciūnas, žodynėlį paruošė prof. Juozas Brazaitis, įrista į ketis viršelius. Knyga tinka dovanom, ypač mokyklinio amžiaus jaunimui, nes ji gausiai iliustruota. Knygos kaina — 5 dol. Peršuntimui pridėti 1 dol.

Margaspalvių lietuviškais raštais juostų arba lietuviškų rankšluosčių galima įsigyti Darbininko spaudos kioske. Kaina su persiuntimu 20 dol. Kreiptis: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Darbininko 1986 metų kalendorius su dail. Česlovo Janušo spalvota "Lietuvos ūkininko sodybos" reprodukcija, išsiuntinėtasi visiem skaitytojams lapkričio 22. Kas norėtų įsigyti daugiau egzempliorių, prašom atsiųsti 3 dol. išlaidom padengti. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Parduodamas Lietuvos pašto ženklų rinkinys už \$300. Katalogo vertė \$1000. Jerome Norkus, 07-33 117 St., Richmond Hill, N.Y. 11419.

Ieškomas 5 - 6 kambarių butas. Pageidaujama Woodhavene arba Richmond Hill. Skambinti tel. 827 - 2674.

Šį savaitgalį Kultūros Židinyje: gruodžio 7 ir 8, šeštadienį ir sekmadienį, didžiojoje salėje Lietuvių Tautodailės Instituto prieškalėdinė mugė, mažojoje salėje dail. Vilijos Rastonytės - Patch paroda, kurią rengia Lietuvių Fondas.

Priekalėdinė mugė rengiama gruodžio 7 ir 8 Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Bus išstatyti įvairūs rankdarbiai. Parodoje dalyvauja Mindaugas ir Irena Jankauskai, Regina Petrutienė, — visi trys iš Washingtono, Milda Kvedarienė iš New Jersey, Gina Kudžmienė iš New Yorko ir kiti. Mugė atidaryta šeštadienį nuo 1 iki 9 v. v., sekmadienį nuo 12 iki 4 v. popiet. Mugės metu bus galima gauti lietuviškus pietus. Rengia Lietuvių Tautodailės Instituto New Yorko skyrius.

Dail. Vilijos Rastonytės - Patch paroda bus gruodžio 7 ir 8 Kultūros Židinio mažojoje salėje. Dailininkė atvyksta iš Cape Cod, Mass. Paroda lankoma šeštadienį nuo 1 iki 9 v. v., sekmadienį nuo 12 val. iki 4 val. Parodos atidarymas 7 v. v. Parodą rengia Lietuvių Fondo vaikus komitetas, kuriam pirmininkauja Lilė Milukienė.

Pianinas reikalingas Kultūros Židinio apatinei salei. Kas galėtų jį padovanoti, prašom skambinti Darbininko redakcijai — 718 827-1352.

"VOLUNGĖ" DARBININKO KIOSKE

Į Darbininko spaudos ir plokštelių kioską iš Kanados atskrido "Volungė" — nauja "Volungės" choro išleista plokštelė.

Pirmoje plokštelės pusėje yra: Anoj pusėj Nemunėlio — harm. J. Švedo, Tupėjo vanažas — harm. K. V. Banaičio, Daigų šilkai — A. Raudonikio, Tu giruže — harm. V. Kairiūkščio, Vėjuželis — A. Vanagaičio, Šią naktelę — liaudies daina, Beuštanti aušrelė — harm. M. K. Ciurlionio, Nuo Birutės kalno — K. Kavecko, Darželyje rūtelė pražydo — harm. Vyt. Jančio, Aviža prašė — sutartinė.

Antroje pusėje: Apie Joną ir molio uzboną — harm. J. Gaižausko, Prie Nemuno vingio — M. Noviko, Ar ateisi — G. Gudauskienės, Metų laikai — G. Gudauskienės, Greitai laikas bėga — dainų pynė — J. Govedo.

Volungės chorui vadovauja Dalia Skrinkaitė - Viskontienė, akomponuoja Jonas Govedas ir Paulius Vytas. Plokštelė gaunama Darbininko administracijoje. Jos kaina — 10 dol., persiuntimo išlaidoms pridėti 1 dol.

Adventinis susikaupimas Apreiškimo parapijos salėje rengiamas gruodžio 8, sekmadienį, po 11 val. mišių. Paskaitą skaitys prof. kun. Antanas Rubšys, Manhattan kolegijos profesorius. Susikaupimą organizuoja studentai ateitininkai ir kviečia dalyvauti sendraugius, studentus ir moksleivius su tėveliais bei svečiais. Po paskaitos bus pusryčiai, ju. biliejinio ateitininkų kongreso Chicagoje apžvalga skaidrėse ir kita.

Nuo a. a. Elenos Mickeliūnienės mirties vienerių metų sukaktis sueina gruodžio 7 d. Tą dieną, šeštadienį, 11 val. mišios bus laikomos pranciškonų vienuolyno koplyčioje Brooklyne. Prašoma dalyvauti ir pasimelsti.

Tradicinės N. Y. skautų kūčios įvyks gruodžio 14, šeštadienį, 6:30 v. v. Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Kūčių maista ruošia vyr. skautų židinio Vilijos seserys. Kviečiami dalyvauti abiejų tuntu visi skautai ir skautės (uniformuoti). Taip pat kviečiami skautų tėveliai bei jų artimieji. Židinietės prašo visus prisidėti pinigine auka. Uniformuoti skautai — 1 dol., tėvai bei giminės po 6 dol. Apie dalyvavimą prašom pranešti iki gruodžio 11 Aldonai Katinienėi — tel. 718 846-1210.

Kun. Algimanto Bartkaus, Šv. Kazimiero kolegijos rektoriaus, įvilkimas į prelatu drabužius bus gruodžio 22, sekmadienį, per 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Įvilktuvių apeigas atliks vysk. P. Baltakis, OFM.

Artėjant Kalėdų šventėm ir Naujėm Metam, kai kurie skaitytojai savo draugus ir pažįstamus sveikina per Darbininką užuot siuntinėję šventinius atvirukus. Kviečiame ir šiemet palaikyti šią tradiciją, atsiunčiant redakcijai pageidaujama sveikinimo tekstą ir auką laikraščiui stiprinti.

Lietuviškus pietus prieškalėdinio apsipirkimo metu bus galima gauti Kultūros Židinyje, gruodžio 7, šeštadienį, nuo 5 iki 7 v. v., pietus gamina Vilija Katinaitė, sekmadienį nuo 12 iki 2 v. popiet — p. Lukoševičienė.

Ona ir Kazys Adomavičiai, kurie ką tik persikėlė gyventi į Centerville, MA., lankydami dukras New Yorke, buvo užsukę į Darbininko administraciją, kur įsigijo lietuviškos literatūros, plokštelių ir kitų suvenyrų už 80 dol. Ta pačia proga, sveikindami Darbininką 70 metų sukakties proga, pridėjo auką spaudai. Geradariams Darbininko administracija dėkoja.

GRUODŽIO 7-8 DIENOMIS KULTŪROS ŽIDINYJE, 341 HIGHLAND BLVD., BROOKLYNE, VYKSTA RANKDARBIŲ PRIEKALĖDINĖ MUGĖ

Su savo darbais dalyvauja:

MINDAUGAS IR IRENA JANKAUSKAI
REGINA PETRUTIENĖ iš Washingtono
MILDA KVEDARIENĖ iš New Jersey
GINA KUDŽMIENĖ iš New Yorko

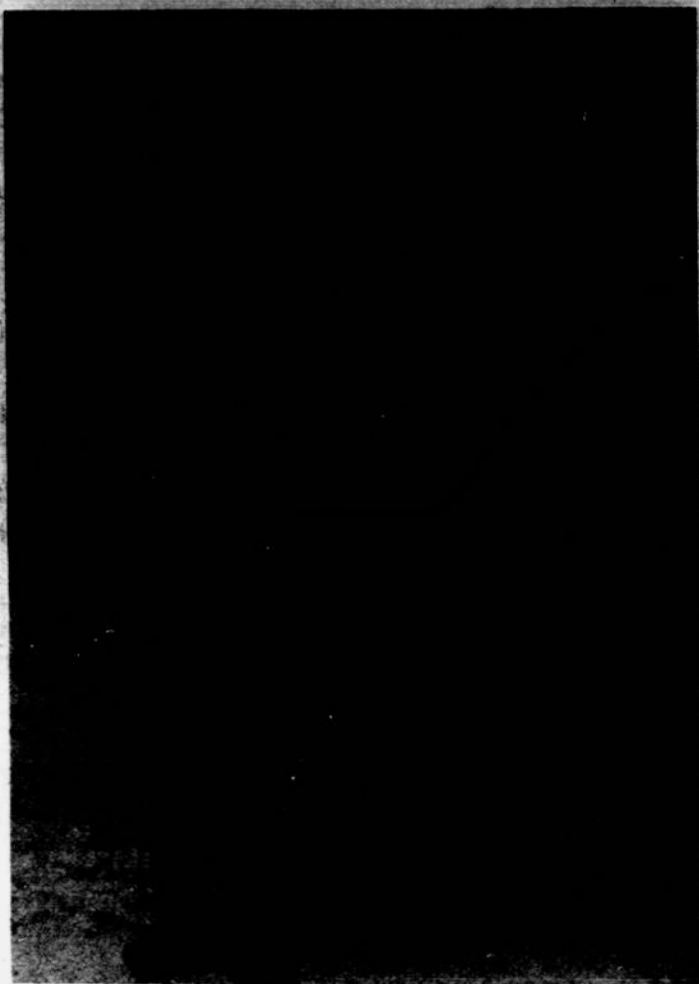
ir kiti

Mugė atidara šeštadienį nuo 1 iki 9 v. v.
sekmadienį nuo 12 iki 4 v.

Laikė mugės galima pasivašinti lietuviškais pietumis

Kviečiame aplankyti mugę ir apsirūpinti meniškoms kalėdinėmis dovanomis!

Lietuvių Tautodailės Instituto
New Yorko skyrius

Tėv. Leonardo Andriekaus knygos "Priglausk mane, Rūpintojėli" sutikime spalio 27 kalba pats knygos autorius. Sutikimas buvo Kultūros Židinyje. Nuotr. K. S. Butkus

LITERATŪROS POPIETĖ

Malonią rudens sekmadienio popietę į Kultūros Židinio mažąją salę rinkosi poezijos mėgėjai. Čia Lietuvių Katalikių Moterų Kultūros Draugija ruošė lietuvių pranciškonų Brooklyno viršininke ir poeto Tėvo dr. Leonardo Andriekaus, OFM naujausios poezijos rinkinį "Atmink mane, Rūpintojėli" sutik-

tuvių kalba ir nenudėvėtai žodžiais dramaturgas kalbėjo apie šio vakaro poetą, jo ankstesnes ir naujausias knygas. Visa tai pajavirino ir kitų lietuvių bei kitautėjų kūrybos citomis. Tik klausykis ir klausykis...

Aktorius Vytautas Valiukas, svečias iš kaimyninės Connecticut valstijos, rečiau girdimas New Yorko klausytojam. Tad gal dėl to ir pasiviliojo L. Andriekaus eilėraščių deklamavime jų pasirinkti daugiau kaip tuzimą. Ką gi — žmogus tiek toli važiavo negi tik dėl kelių eilėraščių...

Pats rinkinio autorius L. Andriekus santūriai pakalbėjo šios knygos atsiradimo tema ir paskaitė tik vieną eilėraščių apie nuotaką.

Apie šį rinkinį Darbininke buvo gana plačiai rašyta rugpjūčio 30, Nr. 34, papuošiant straipsnį viršelio iliustracija ir pora eilėraščių. Tačiau Kultūros Židinio vyko naujos knygos su-tiktuvės su gyvais asmenimis, ir tai ne su eiliniiais. Čia dalyvavo dramaturgas Algirdas Landsbergis iš aktorius Vytautas Valiukas.

Programos atlikėjam į dalyviam padėjo Pr. Ažuoliene. Ji taip pat visus pakvietė prie vašių stalo.

Apie poetą Leonardą Andriekų kalbėjo dramaturgas Algirdas Landsbergis. Jis dailiai rašo, bet dar maloniau kalba. Švelniu balsu tembru pagauna klausytojų ir vedžioja po poezijos laukus. Nepaprastai sklandžia lie-

Programos atlikėjam į dalyviam padėjo Pr. Ažuoliene. Ji taip pat visus pakvietė prie vašių stalo.

Lietuvių šeimos tradicijos, kun. St. Ylos parašyta knyga, ejo su dideliu pasisekimu. Dabar išleista antroji laida. Knyga gausiai iliustruota, iliustravo dail. Zita Sodeikienė. Knyga gaunama ir Darbininko administracijoje, su persiuntimu — 22 dol. Kreiptis į Darbininko administraciją — 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Tą popietę naujausios poezijos rinkinio "Atmink mane, Rūpintojėli" parduota per 50 egz. Autorius mielai visiem autografo.

Dalyviai dėkingi rengėjom už gražią kultūrinę popietę. (kb)

Tą popietę naujausios poezijos rinkinio "Atmink mane, Rūpintojėli" parduota per 50 egz. Autorius mielai visiem autografo.

REMKIME LIETUVIŲ FONDA! LIETUVIŲ FONDAS NEW YORKE MALONIAI KVIEČIA JUS ATSLILANKYTI Į VILIJOS — RASTONYTĖS PATCH MENO DARBU PARODĄ,

kuri įvyks gruodžio 7 - 8 Kultūros Židinyje.

Lankymo valandos:
šeštadienį — 7 - 9 val. vak.
sekmadienį — 12 - 4 val. popiet.
Parodos atidarymas šeštadienį 7 val. vak.

Menininkė New Yorke dalyvauja pirmą kartą. Parodykime jai svetingumą ir gausiai dalyvaukite.

Laukiame visų —

RENGĖJAI